

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 28.10.2010
COM(2010) 614 final

SEC(2010) 1272
SEC(2010) 1276

**COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**O politică industrială integrată pentru era globalizării
Atribuirea celui mai important rol competitivității și viabilității**

{SEC(2010) 1272}

{SEC(2010) 1276}

CUPRINS

1.	Europa are nevoie de industrie	3
2.	O nouă abordare a politicii industriale	4
3.	Îmbunătățirea condițiilor-cadru în care operează industria.....	5
3.1.	Adaptarea pentru competitivitate și punerea în aplicare a unei reglementări inteligente.....	5
3.2.	Îmbunătățirea accesului la finanțare pentru întreprinderi	7
4.	Consolidarea pieței unice	8
4.1.	Dezvoltarea pieței unice și controlul punerii în aplicare a drepturilor de proprietate intelectuală	8
4.2.	Politica de concurență	10
4.3.	Îmbunătățirea infrastructurii.....	10
4.4.	Standardizare.....	12
5.	O nouă politică de inovare industrială	13
5.1.	Inovarea industrială.....	13
5.2.	Baza de competențe.....	16
6.	Cum se poate profita de pe urma globalizării	17
6.1.	Comerț și reglementare internațională	17
6.2.	Asigurarea accesului la materii prime și produse critice	20
7.	Promovarea modernizării industriale	21
7.1.	Eficiența resurselor, energiei și în ceea ce privește emisiile de dioxid de carbon	21
7.2.	Excesul de capacități structurale	23
7.3.	Dezvoltarea responsabilității sociale a întreprinderilor.....	24
8.	Dimensiunea sectorială — o abordare focalizată.....	25
8.1	Spațiul cosmic: un motor al inovării și al competitivității în slujba cetățenilor.....	26
8.2.	Mobilitate sustenabilă	28
8.3.	Abordarea provocărilor societale	29
8.4.	Redinamizarea competitivității Uniunii Europene prin intermediul lanțului valoric.	31
8.5.	Abordarea preocupărilor ramurilor industriale mari consumatoare de energie	33
8.6	O abordare sectorială intensificată	34
9.	Concluzii: O nouă guvernanță a UE în domeniul politicii industriale.....	34

1. EUROPA ARE NEVOIE DE INDUSTRIE

Acum, mai mult decât oricând, Europa are nevoie de industrie și industria are nevoie de Europa. Piața unică, cu 500 de milioane de consumatori, 220 de milioane de lucrători și 20 de milioane de antreprenori, reprezintă un instrument esențial pentru a se ajunge la o Europă industrială competitivă. Unul din patru locuri de muncă din sectorul privat din Uniunea Europeană este în industria prelucrătoare și cel puțin încă unul din patru este în servicii conexe care depind de industrie în calitate de furnizor sau client. 80 % din totalul sectorului privat de cercetare și al eforturilor de dezvoltare se realizează în industrie – aceasta reprezintă un motor de inovare și un furnizor de soluții la problemele cu care se confruntă societățile noastre.

Este esențial să se ridice productivitatea în **industria prelucrătoare și în serviciile asociate** pentru a susține refacerea dezvoltării și a locurilor de muncă, pentru refacerea sănătății și viabilității economiei UE și pentru a contribui la susținerea modelului nostru social. Prin urmare, industria are rolul cel mai important în noul model de dezvoltare pentru economia UE, după cum se subliniază în strategia Europa 2020.

Criza economică și financiară a reorientat atenția asupra importanței esențiale a unui **lanț valoric de prelucrare industrială puternic, competitiv și diversificat** pentru potențialul de competitivitate și de creare de locuri de muncă al UE. Prezenta comunicare stabilește un cadru strategic pentru o nouă politică industrială integrată care va stimula refacerea economică și locurile de muncă prin asigurarea unei baze industriale prospere de clasă mondială în UE.

IMM-urile reprezintă aproximativ 2/3 din ocuparea forței de muncă din industrie și o mare parte din dezvoltarea și din potențialul de locuri de muncă al industriei UE se regăsește în IMM-urile sale, vii și dinamice. Prin urmare, promovarea creării, dezvoltării și internaționalizării IMM-urilor trebuie să se afle în centrul noii politici industriale integrate a UE.

În ultimul deceniu, **mediul de afaceri mondial** s-a schimbat radical¹. Aceasta creează atât probleme cât și oportunități pentru industria europeană: politica industrială ar trebui să ajute industria să profite de aceste oportunități. Industria UE concurează cu China, Brazilia, India și alte economii emergente și în ceea ce privește produsele de înaltă valoare. Tehnologia, TIC și competențele devin din ce în ce mai importante pentru competitivitatea la nivel internațional. Lanțurile valorice internaționale devin din ce în ce mai interconectate și concurența pentru resurse energetice și materii prime precare devine din ce în ce mai puternică. Industria UE trebuie să preia conducerea și în tranziția către o economie bazată pe conținut scăzut de carbon și utilizarea eficientă a resurselor.

Există motive de optimism în ceea ce privește capacitatea industriei UE de a răspunde acestor provocări și de a continua să fie motorul dezvoltării în economia UE. Până la declanșarea crizei financiare și economice, **industria europeană** se descurca destul de bine în acest mediu în rapidă schimbare. Ea reușise să își păstreze cu succes cota din comerțul mondial pe parcursul ultimului deceniu, făcând față unei presiuni puternice din partea noilor concurenți. Numai sectorul industrial reprezintă 75 % din exporturi. Sectoarele precum industria

¹ DG Întreprinderi și Industrie: 'EU Manufacturing Industry: What are the Challenges and Opportunities for the Coming Years?'.

farmaceutică și cel al proiectării s-au dezvoltat puternic. Industria automobilelor, cea chimică și cea aerospațială s-au extins și ele. Cu toate că, inițial, criza economică a dus la o **prăbușire temporară a producției industriale**, după reluarea dezvoltării comerțului mondial și cu eliminarea stocurilor excedentare, a urmat o recuperare rapidă. Desigur, unele sectoare au fost afectate mai puternic și pe termen mai lung decât altele.

Un sector industrial al UE dinamic și puternic competitiv poate asigura resursele și multe dintre soluțiile provocărilor societale cărora trebuie să le facă față UE, de exemplu, schimbarea climatică, sănătatea și îmbătrânirea populației, precum și dezvoltarea unei societăți sănătoase, sigure și liniștite și a unei economii sociale de piață înfloritoare.

Tranziția necesară către o economie mai viabilă, incluzivă și cu utilizare eficientă a resurselor va trebui să fie susținută prin politici, atât orizontale cât și sectoriale, la toate nivelurile și va necesita o guvernanță europeană consolidată și dialog social.

2. O NOUĂ ABORDARE A POLITICII INDUSTRIALE

Prezenta comunicare propune o abordare nouă a politicii industriale care va aduce economia UE pe o cale dinamică de creștere, consolidând competitivitatea UE, asigurând dezvoltare și locuri de muncă și făcând posibilă tranziția la o economie cu conținut scăzut de carbon și eficientă în utilizarea resurselor.

Un cadru strategic ambițios pentru o nouă politică de competitivitate industrială trebuie să atribuie rolul cel mai important competitivității și viabilității industriei europene. Pentru aceasta, este nevoie ca politica industrială să fie înțeleasă în sensul său mai larg:

În primul rând, este vorba despre acele politici care au un impact asupra costurilor, prețurilor și asupra competitivității prin inovație a sectoarelor industriale și individuale, precum politicile de standardizare sau inovare sau politicile sectoriale orientate, de exemplu, către performanțele sectoarelor individuale în ceea ce privește inovația.

În al doilea rând, este **necesar să se examineze efectele asupra competitivității ale tuturor celorlalte inițiative politice** precum transporturi, energie, politici de mediu sau sociale și de protecția consumatorilor, dar și politici de piață unică sau comerciale. Acestea sunt componente esențiale ale pachetului global, deoarece pot avea o influență importantă asupra costurilor, prețurilor și competitivității prin inovație ale industriei.

Această nouă abordare se caracterizează prin:

- **Cumularea unei baze orizontale cu o aplicare sectorială.** Problemele actuale necesită eforturi solicitante de ajustare și strategii ambițioase de tranziție pentru diferite sectoare economice. **Toate sectoarele sunt importante, iar Comisia va continua să aplice o abordare diferențiată pentru fiecare sector.** După caz, Comisia va examina posibilitatea adoptării de măsuri corespunzătoare de informare a consumatorilor și de promovare a excelenței industriale în sectoare date. **Răspunsuri politice coordonate la nivel european.** Diviziunea muncii pe întregul glob se intensifică, iar conceptele de sectoare naționale sau industrii cu interacțiuni reduse cu alte sectoare sau cu restul lumii devin mai puțin relevante.
- Trebuie luat în considerare **întregul lanț valoric și de aprovizionare**, de la accesul la energie și materii prime și până la servicii post-vânzare și reciclarea materialelor. Nu se

poate evita ca părți ale acestui lanț să se afle în afara Europei; de aici necesitatea ca toate industriile să aibă un „reflex de globalizare”.

- **Comisia va raporta cu regularitate asupra competitivității, politicilor industriale și performanțelor Europei și statelor membre.** Având în vedere că multe dintre condițiile-cadru relevante pentru o industrie competitivă și viabilă se stabilesc la nivel de state membre, monitorizarea nu ar trebui să cuprindă numai performanțele în ceea ce privește competitivitatea ci și politicile de competitivitate².

Succesul acestei noi politici industriale se va traduce direct printr-o dezvoltare mai puternică și într-un număr mai mare de locuri de muncă, precum și printr-o competitivitate internațională îmbunătățită a industriei europene. În plus, utilizarea resurselor și a energiei, precum și emisiile de gaze cu efect de seră ar trebui să fie decuplate de creșterea producției în conformitate cu ambițiile globale ale strategiei Europa 2020.

3. ÎMBUNĂTĂȚIREA CONDIȚIILOR-CADRU ÎN CARE OPEREAZĂ INDUSTRIA

3.1. Adaptarea pentru competitivitate și punerea în aplicare a unei reglementări inteligente

Cu toate că există un corp bine dezvoltat de legi și reglementări UE, mai sunt încă multe de făcut pentru o mai bună reglementare la nivel european și național. Este esențial să se facă un nou pas către **reglementare inteligentă**³ la toate nivelurile de intervenție regulamentară și transversal față de toate domeniile politice diferite care afectează competitivitatea industrială. Aceasta îmbracă două dimensiuni.

În primul rând, este important să se asigure că toate propunerile de politici cu un efect semnificativ asupra industriei sunt supuse unei analize profunde a impactului lor asupra competitivității. Exemple de astfel de măsuri sunt noile acte legislative privind piața internă, reglementări majore ale piețelor financiare care pot afecta accesul la finanțare și noile acte legislative privind schimbarea climatică sau mediul înconjurător. **Analiza impacturilor asupra competitivității se va desfășura prin intermediul procesului existent de evaluare a impactului prin:**

- evaluarea și raportarea impactului global al unei propuneri asupra competitivității, inclusiv investiția, costurile, prețul și implicațiile din punct de vedere al inovării asupra sectoarelor industriale și individuale, precum și asupra satisfacției consumatorilor și ținând cont în mod special de interacțiunile potențiale între o propunere politică și alte acte legislative sau de reglementare existente sau planificate;
- asigurarea transparenței lucrărilor planificate de evaluare a impactului prin publicarea de foi de parcurs pentru toate inițiativele care ar putea avea impact semnificativ, inclusiv, în mod special, cele privind competitivitatea;

² Document de lucru al serviciilor Comisiei privind performanțele și politicile statelor membre în ceea ce privește competitivitatea SEC(2010) 1272. Constatările-cheie ale acestui raport în ceea ce privește problemele împărtășite de numeroase state membre UE sunt evidențiate în casete în text.

³ COM (2010)543

- solicitarea opiniei întreprinderilor și a altor părți interesate în pregătirea de inițiative legislative semnificative prin consultarea părților interesate și prin încurajarea acestora să utilizeze foi de parcurs la pregătirea contribuțiilor lor în procesul de elaborare de politici;
- continuarea asigurării că toate propunerile Comisiei care pot avea efecte semnificative, inclusiv planuri de acțiune (și mandate de negociere comercială), trec printr-o evaluare a impactului și sunt prezentate comitetului de evaluare a impactului.
- indicarea în foile de parcurs care însoțesc programul anual de lucru a măsurilor care vor fi supuse unei evaluări a impactului.

Cel de-al doilea element va fi **evaluarea ex-post** a efectelor legislației asupra competitivității. Evaluările sistematice ale legislației trebuie să devină o parte integrantă a reglementării inteligente. Evaluarea rezultatelor va duce la o elaborare de politici mai reactivă, bazată pe probe și transparentă și va ajuta la identificarea de noi oportunități pentru îmbunătățirea calității legislației, inclusiv la simplificare și reducerea sarcinii administrative. Având în vedere că legislația s-a concentrat în trecut asupra abordării obiectivelor de bază (precum asigurarea reglementării pieței unice, îndeplinirea obiectivelor de mediu etc.), efectele secundare potențiale asupra competitivității industriale și, în special, impactul cumulativ al legislației, nu au fost întotdeauna pe deplin evaluate. Comisia intenționează, prin urmare, să adauge evaluări mai cuprinzătoare de politici la evaluarea actelor legislative individuale. Aceste „verificări ale adecvării” vor evalua dacă un cadru de reglementare pentru un domeniu de politică este adaptat scopului său și, în caz contrar, dacă ar trebui îmbunătățit. Acest proces va avea drept obiectiv reducerea sarcinilor excesive și clarificarea cumulării de straturi de legislație de-a lungul timpului prin identificarea suprapunerilor, golurilor, inconsistențelor și a măsurilor depășite. Experiența obținută în simplificarea legislației în contextul „Noii abordări” pentru piața unică pentru mărfuri poate oferi sugestii valoroase în această privință.

Cu toate că s-au înregistrat progrese substanțiale în ultimii ani, marea majoritate a statelor membre se confruntă în continuare cu probleme serioase și identificabile în ceea ce privește reglementările inteligente și mediul de afaceri, în special în ceea ce privește IMM-urile. Statele membre trebuie să facă eforturi sporite și mai sistematice în sensul reducerii sarcinii administrative, vizării unor reglementări și politici de e-guvernare mai bune, aplicării principiului „gândirii inițiale la scară mică” și simplificării sistemelor de sprijin. Schimbul de bune practici între responsabilii politici poate permite obiectivelor politice să fie atinse pe căi mai puțin împovărătoare.

Este necesar, de asemenea, să se continue îmbunătățirea mediului de afaceri, în special pentru IMM-uri. În această privință s-au făcut deja progrese vizibile în cadrul Strategiei Lisabona și a **Small Business Act**, adoptate de Comisie în iunie 2008⁴. Cu toate acestea, este esențial să se continue progresele prin aplicarea susținută a principiului „gândirii inițiale la scară mică” și prin intermediul noilor inițiative de sprijinire a competitivității IMM-urilor, precum accesul la ecopiețe și ecoinovare, precum și prin cooperare între întreprinderi și internaționalizare.

⁴

COM (2008)394

Comisia:

- *va întreprinde o analiză consolidată a impacturilor asupra competitivității industriale pentru toate noile propuneri politice importante cu efecte semnificative asupra industriei, ca parte a procesului de evaluare a impactului, și se va angaja la evaluări ex-post și „verificări ale adecvării” legislației UE, inclusiv în aspecte de competitivitate industrială (începând din 2011);*
- *va reexamina Small Business Act pentru a continua să îmbunătățească mediul de afaceri pentru IMM-uri și va aborda probleme emergente precum accesul la ecopiețe și ecoinovare, cooperarea între întreprinderi și internaționalizarea; (2010)*

Statele membre sunt invitate:

- *să asigure o evaluare a impacturilor asupra competitivității industriale pentru propriile propuneri politice majore, să pună în aplicare „verificări ale adecvării” propriei legislații,*
- *să pună în aplicare Small Business Act, să îmbunătățească în continuare mediul de afaceri și să „gândească mai întâi la scară mică”.*

3.2. Îmbunătățirea accesului la finanțare pentru întreprinderi

Este esențial ca **piețele financiare** să devină **mai rezistente și eficiente** și să se asigure că acestea au stimulentele corecte pentru finanțarea economiei reale și a investițiilor în loc să se angajeze în speculații de piață financiară. Reglementarea pieței financiare trebuie să evite să periclitaze necesitățile de finanțare pe termen scurt ale economiei reale și capacitatea întreprinderilor de a acoperi riscurile.

Accesul la finanțare a fost identificat de majoritatea statelor membre drept un punct de blocaj important, în special pentru finanțarea IMM-urilor și a inovării. Numeroase țări au folosit cadrul pentru ajutorul de stat temporar pentru a pune la punct măsuri de refacere economică. În mod special, statele membre au consolidat creditul la export, asigurarea pentru export și sistemele de garanții la împrumuturile bancare pentru IMM-uri. Plățile întârziate din partea sectorului public rămân în continuare o problemă în majoritatea țărilor, iar în unele țări există o motivație clară pentru reducerea substanțială a întârzierilor la plată.

În urma crizei financiare și economice, **accesul la finanțare** pentru întreprinderi rămâne o problemă majoră, mai ales pentru IMM-uri. Disponibilitatea creditării nu a revenit încă la normal, iar piețele financiare rămân reticente față de risc. Comisia a instituit Forumul de finanțare a IMM-urilor cu instituții financiare și reprezentanți ai lumii afacerilor pentru evaluarea și propagarea celor mai bune practici și pentru găsirea de noi soluții inovatoare pentru asigurarea accesului la finanțare pentru întreprinderi, în special IMM-uri.

Modernizarea bazei industriale a Europei și infrastructura pe care se sprijină aceasta va necesita noi investiții substanțiale, ceea ce presupune **mai mult capital privat pentru investiții productive**, mai ales prin intermediul piețelor de capital de risc. Acest principiu se aplică mai ales la finanțarea de noi întreprinderi, cu o creștere dinamică, precum și a cercetării, dezvoltării și inovării care, adesea, nu pot fi finanțate din fluxul de trezorerie. Având în vedere deteriorarea actuală foarte importantă a stării finanțelor publice în mai multe state membre, ar trebui să se exploreze soluții noi și inovatoare, inclusiv sisteme cofinanțate

prin politica regională a UE și PAC pentru sectorul agroalimentar, cu scopul de a asigura un sprijin financiar eficient și eficace pentru a sprijini alinierea finanțării publice și a mecanismelor de stimulare cu obiectivele strategice ale UE.

Proiectele private de investiții de mari dimensiuni și investițiile în infrastructură se bazează și ele pe piețe financiare în bună stare de funcționare. Acestea pot atrage capital privat și public din afara UE, inclusiv **investiții străine directe** din fonduri suverane de investiții. Este esențial ca astfel de fonduri să funcționeze într-un climat investițional deschis și să adere la anumite standarde în ceea ce privește transparența și guvernanta, în conformitate cu cele mai bune practici stabilite de FMI și OCDE.

Comisia:

- *în conformitate cu comunicarea privind următorii pași în reforma serviciilor financiare⁵, va promova o legislație prin care se va asigura că piețele financiare devin mai rezistente și eficiente, în același timp cu asigurarea că acestea nu periclitizează necesitățile de finanțare ale economiei reale. Impactul potențial asupra accesului la finanțare, în special pentru IMM-uri, va fi evaluat și se va ține cont de el pe deplin în pregătirea viitoarei legislații;*
- *va examina dacă instrumentele financiare europene pot fi reorientate în următoarea perioadă de programare post-2013, pentru a sprijini corectarea deficiențelor pieței în finanțarea micilor întreprinderi și a inovației;*

Statele membre sunt invitate să dezvolte și să împărtășească cele mai bune practici privind sistemele guvernamentale de acces la finanțare (2011/12).

4. CONSOLIDAREA PIEȚEI UNICE

4.1. Dezvoltarea pieței unice și controlul punerii în aplicare a drepturilor de proprietate intelectuală

Piața unică a reprezentat unul dintre principalele motoare ale creșterii economice în Uniunea Europeană în ultimii 20 de ani. Aceasta a asigurat industriei UE reduceri considerabile ale costurilor de comercializare transfrontalieră și o concurență sporită și a furnizat economii de scară considerabile și motivații provenind din disponibilitatea unei piețe de dimensiuni europene. Cu toate acestea, mai multe obstacole nu au fost înlăturate. Printre acestea se numără reglementări naționale divergente, redundanța procedurilor și dificultăți de accesare a anumitor segmente de piață. Actul privind piața unică are drept obiectiv abordarea acestor obstacole și, în același timp, refacerea încrederii în piața unică. Încrederea întreprinderilor, lucrătorilor, investitorilor și consumatorilor că vor beneficia împreună de o piață unică în care se naște o economie socială de piață de înaltă competitivitate.

În numeroase domenii de legislație relevante pentru activitatea economică a avut loc o **apropiere substanțială a legislației**. Cu toate acestea, industria europeană și cetățenii europeni se confruntă în continuare, în mod obișnuit, cu 27 de medii legislative diferite foarte detaliate la nivel național, precum și la nivel regional. Din această cauză, alocarea eficientă a resurselor în Europa și competitivitatea industriei europene sunt periclitare. Prin urmare, este important să se examineze legislația și procedurile administrative pentru **identificarea motivației**

⁵ COM(2010) 301.

pentru o armonizare care îmbunătățește în continuare eficiența. O parte a acestei activități a început deja, dar în multe domenii, mai sunt încă lucruri de făcut.

Serviciile conexe pentru întreprinderi precum logistică, gestionare de facilități, proiectare, marketing și publicitate, devin tot mai importante pentru industria prelucrătoare modernă. Acestea reprezintă contribuții esențiale și îmbunătățesc, în același timp, valoarea produselor. Punerea în aplicare a directivei serviciilor a înlăturat bariere administrative din calea furnizării transfrontaliere de servicii, dar există în continuare alte domenii în care obstacolele persistă și în care trebuie să se îmbunătățească funcționarea pieței interne pentru servicii. Utilizatorii industriali de servicii externe se confruntă, astfel, cu o piață puternic fragmentată, nontransparentă și lipsită, adesea, de standarde de calitate bine definite. Pentru crearea unei piețe unice prospere pentru servicii conexe pentru întreprinderi, aceste aspecte trebuie abordate de urgență.

Îmbunătățirile **sistemului european de drepturi de proprietate intelectuală** sunt esențiale și mult așteptate, în mod special un brevet de invenție UE eficient și un sistem de soluționare a litigiilor privind brevetele de invenție. Atribuirea mai eficientă, gestionarea și utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală reprezintă cheia declanșării eforturilor de cercetare-dezvoltare și inovare, care sunt esențiale pentru o competitivitate durabilă. În plus, evaluarea acestor drepturi trebuie să se facă împreună cu un control efectiv al aplicării lor. **Contrafacerea și pirateria** în piața unică și în străinătate afectează un număr și o varietate tot mai mare de sectoare și o gamă largă de întreprinderi individuale. Contrafacerea de bunuri, precum produse farmaceutice, echipamente electronice și piese de schimb auto poate genera riscuri serioase pentru sănătate și siguranță, în același timp cu reducerea rentabilității industriei și a stimulului pentru inovare.

Comisia:

- *va asigura punerea rapidă în aplicare a Actului privind piața unică;*
- *va concepe un plan de acțiune multianual UE de dezvoltare a supravegherii pieței UE. În plus, în cooperare cu vămile naționale și cu autoritățile de supraveghere a pieței, aceasta va concepe orientări pentru controlul vamal în domeniul siguranței produselor;*
- *va examina legislația UE în domenii selectate, inclusiv, în mod special, libera deplasare a mărfurilor, pentru a identifica punctele în care continuarea armonizării ar putea reduce semnificativ costurile operațiunilor de afaceri transfrontaliere;*
- *va institui un Grup la nivel înalt pentru servicii destinate întreprinderilor pentru a examina golurile din piață, standardele și inovarea, precum și aspecte de comerț internațional în industrii precum logistica, gestionarea facilităților și publicitatea (2012);*
- *își va anunța în noiembrie 2010 acțiunile viitoare pentru îmbunătățirea controlului punerii în aplicare a drepturilor de proprietate intelectuală, inclusiv, în mod special, o inițiativă de consolidare a Observatorului european al contrafacerii și al pirateriei.*

Consiliul și Parlamentul European sunt invitate:

- *să adopte urgent propunerile pentru un brevet de invenție UE și pentru un sistem unificat de soluționare a litigiilor privind brevetele de invenție pentru ca primele brevete de invenție să poată fi emise în 2014;*

- *să elaboreze și să distribuie cele mai bune practici și materiale legate de supravegherea pieței, controale vamale și sprijin general pentru întreprinderi privind îmbunătățirea controlului punerii în aplicare a drepturilor de proprietate intelectuală.*

4.2. Politica de concurență

Piețele concurențiale funcționale contribuie la competitivitatea industriilor europene în mai multe feluri. Concurența aduce câștiguri în ceea ce privește inovarea și eficiența și produce stimulente pentru creșterea productivității întreprinderilor. Prin păstrarea unor condiții de concurență echitabile, politica de concurență asigură accesul la marea și complexa piață internă a UE. Piețele concurențiale sporesc, de asemenea, presiunea pentru realizarea obiectivelor necesare de eficiență pentru a deveni și pentru a rămâne competitiv.

În plus, normele în materie de concurență oferă cadre specifice pentru sprijinirea competitivității industriei europene și pentru tranziția către o industrie mai eficientă în utilizarea resurselor. Prin controlul ajutoarelor de stat, controlul antitrust și controlul fuziunilor, Comisia asigură o concurență nedistorsionată în cadrul pieței interne. În plus, controlul punerii în aplicare a politicii de concurență reprezintă un instrument important de protejare a întreprinderilor europene de practici dăunătoare pentru competitivitate, precum partajarea pieței, acumularea de capacitate sau împiedicarea activităților transfrontaliere, care duc la prețuri mai ridicate. Acesta este esențial în mod special pentru piețele factorilor de producție, precum serviciile conexe industriei care sunt importante pentru competitivitatea industriilor europene în ceea ce privește costurile.

Mai mult, prin îmbunătățirea inovării și productivității, politica de concurență reprezintă un instrument eficient pentru firmele europene de abordare a problemelor globale de competitivitate emergente, inclusiv poziția lor pe piețele internaționale. În mod special, controlul fuziunilor reprezintă un instrument esențial pentru a permite întreprinderilor să se restructureze prin fuziuni, astfel încât să își extindă raza de acțiune, asigurându-se, în același timp, protejarea clienților industriali și a consumatorilor europeni împotriva creșterilor de prețuri și a altor efecte anticoncurențiale.

Controlul ajutorului de stat are un rol esențial în evitarea distorsiunilor pe piața unică; mai mult, concepția normelor privind ajutorul de stat contribuie la promovarea competitivității industriei în Europa. Normele privind ajutorul de stat oferă un cadru care dirijează investițiile statelor membre în sensul abordării deficiențelor identificate în piață.

4.3. Îmbunătățirea infrastructurii

Competitivitatea industriei europene depinde în mod esențial de calitatea și eficiența **serviciilor de infrastructură energetică, de transport și de comunicații**. Actualizarea și modernizarea acestor rețele este esențială. Rețelele de transport trebuie să fie îmbunătățite pentru a se depăși punctele de blocaj și pentru a se îmbunătăți conexiunile transfrontaliere. Rețelele energetice trebuie să fie actualizate și modernizate pentru încorporarea rețelilor inteligente, facilitarea integrării materialelor reciclabile, asigurarea unei piețe interne de energie deplin funcționale și îmbunătățirea securității aprovizionării. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru actualizarea infrastructurii în noile state membre și în regiunile mai puțin dezvoltate. Aceste îmbunătățiri vor necesita investiții masive și dezvoltarea de soluții inovatoare de finanțare, precum obligațiunile pentru finanțarea proiectelor și parteneriatele public-private. Inițiativa emblematică privind agenda digitală ilustrează problemele și propune soluții politice în domeniul comunicațiilor. În mod similar, viitoarea comunicare

privind infrastructura energetică și cartea albă privind transportul viabil vor aborda acest aspect în contextul infrastructurii energetice și de transport. Fondul european de dezvoltare regională (FEDER) și Fondul de coeziune joacă un rol semnificativ în dezvoltarea și actualizarea acestei infrastructuri.

Concurența, eficiența serviciilor publice și private și infrastructura reprezintă factori determinanți importanți pentru competitivitatea industrială în statele membre. În multe state membre, intensificarea concurenței în industriile de rețea rămâne o problemă. În unele state membre trebuie să se acorde atenție transportului rutier și infrastructurilor energetice. Proceduri de aprobare îndelungate și acceptabilitatea publică reprezintă și ele puncte importante de blocaj pentru dezvoltarea infrastructurii.

Anumite servicii de rețele europene sunt oferite la **un preț relativ ridicat**. Prețurile pentru electricitate în Europa sunt, în medie, mari față de standardele internaționale. Prin urmare, apare necesitatea unei puneri efective în aplicare a pieței interne în sectorul energetic și, în acest exercițiu, Al treilea pachet energetic, recent adoptat, va reprezenta un instrument major. Este necesar un control mai puternic al punerii în aplicare a normelor concurenței în sector, pentru reducerea distorsiunilor în concurență, precum abuzurile de poziție dominantă ale operatorilor de pe piață. Dacă acest aspect nu este abordat, vor crește riscurile de relocare.

În sfârșit, diferitele **rețele** energetice, de transport și de comunicații **trebuie să devină mai integrate** pentru a se permite asigurarea de noi servicii competitive. În același timp, **această integrare ar furniza, de asemenea, noi surse de dezvoltare și de inovare.**

Comisia:

- *va întreprinde acțiuni concrete pentru dezvoltarea în continuare a unei piețe interne eficiente în transportul rutier, aerian, feroviar și pe apă (viitoare carte albă privind politica în domeniul transporturilor) și va depăși punctele de blocaj în transport prin intermediul viitoarei revizuirii a orientărilor TEN-T pe baza unei noi metodologii pentru planificarea TEN-T, structurate în jurul creării unei rețele centrale;*
- *va adopta un pachet privind infrastructura energetică pentru a sprijini, printre altele, dezvoltarea unei piețe interne a energiei prin abordarea problemei inexistenței legăturilor de infrastructură de importanță europeană și prin propunerea instrumentelor necesare pentru asigurarea realizării rapide a acestora;*
- *iși va intensifica eforturile de liberalizare a piețelor energetice UE, cu scopul de a îmbunătăți concurența în sectorul energetic și de a evita plasarea industriei prelucrătoare din UE într-un dezavantaj semnificativ pe piețele mondiale;*
- *va dezvolta, împreună cu Grupul BEI, o strategie de finanțare a infrastructurii care include crearea de obligațiuni pentru finanțarea proiectelor UE și stimularea utilizării parteneriatelor public-private.*

Statele membre sunt invitate:

- *să acorde o atenție specială abordării punctelor de blocaj identificate în transporturi și interconectării rețelelor energetice transfrontaliere;*
- *să pună în aplicare cu promptitudine al treilea pachet privind piața internă de energie.*

4.4. Standardizare

Una dintre politicile-cheie pentru obținerea de beneficii economice de pe urma armonizării și a economiilor de scară este **standardizarea**, fie ea la nivel european, internațional sau național. Piețele însele generează adesea, la rândul lor, standarde concrete prin avans tehnologic, acorduri de piață și/sau dominație a pieței.

Standardele europene joacă deja un rol important în facilitarea penetrării pieței de bunuri inovatoare și în reducerea costurilor de producție. Un proces competitiv de stabilire de standarde, în cadrul căruia diferiți furnizori de tehnologie concurează pe bază de merit, susține politica industrială, asigurând că beneficiarii industriali și, până la urmă, consumatorii profită de standarde la care tehnologiile nu au prețuri la nivele supracompetitive. Pentru industriile prelucrătoare, obiectivul general al deceniului următor îl reprezintă dezvoltarea unui **sistem de standarde pentru Europa** care va răspunde atât așteptărilor operatorilor de pe piață, cât și celor ale autorităților publice europene. Acesta trebuie să fie atins într-o lume și o societate aflate în schimbare rapidă și ar fi de preferat, de asemenea, să promoveze influența europeană dincolo de piața unică, în economia globalizată. Europa trebuie, de asemenea, să ia măsuri suplimentare pentru a-și păstra poziția strategică în standardizarea internațională.

În afară de aceasta, standardele trebuie să fie adaptate pentru a ajuta politicile europene să abordeze „marile probleme” precum schimbarea climatică, viabilitatea, îmbătrânirea și inovarea în general. Standardele trebuie să devină parte integrală a cercetării și a elaborării de politici încă din stadiul de concept. Prin impulsivitatea dezvoltării de standarde europene sau internaționale pentru aceste mărfuri comercializabile nou apărute (precum nanotehnologia și alte tehnologii generice esențiale, autovehicule electrice, tehnologii medicale, produse cu eficiență energetică, produse reciclabile și alte tehnologii ecologice, precum și servicii pentru întreprinderi), Europa își poate crea un avantaj competitiv pentru întreprinderile sale și poate facilita comerțul. Pentru ca standardele să joace acest rol de catalizator de inovare, descris în inițiativa emblematică a UE, Uniunea inovației, Europa trebuie să elaboreze metode mai flexibile de lucru cu standardizatorii și să le ceară, în schimb, să utilizeze întreaga gamă de rezultate preconizate (specificații, acorduri de lucru) pentru a susține politicile europene într-un mod „corespunzător obiectivului urmărit”. Aceasta va permite o dezvoltare mai flexibilă și mai rapidă a standardelor în domenii inovatoare.

Eficiența și eficacitatea standardizării europene trebuie să fie optimizată prin stimularea de structuri mai puternice pentru standarde armonizate, îmbunătățirea proceselor de stabilire de standarde la toate nivelurile și adoptarea rapidă a celor mai bune standarde disponibile la nivel mondial, acolo unde practicile mondiale de elaborare de standarde sunt bine puse la punct, precum în sectorul ITC. Standardele nu ar trebui să creeze o sarcină suplimentară, de exemplu pentru IMM-uri. Dimpotrivă, ele ar trebui să ducă la câștiguri de eficiență și să acționeze ca stimulent pentru inovare. Obiectivul suprem ar trebui să fie convergența standardelor la nivel mondial.

Comisia:

- *va prezenta, la începutul anului 2011, prin intermediul unei comunicări și a unei propuneri legislative privind standardizarea, o strategie de promovare a unui rol mai puternic pentru stabilirea de standarde la nivel european într-o lume și o societate în rapidă schimbare. Aceasta va include accelerarea proceselor de standardizare, printre altele, în sectorul TIC, extinzând implicarea IMM-urilor și a altor părți interesate și elaborând standarde pentru servicii. Comunicarea va examina, de asemenea, opțiuni*

pentru a se asigura, într-o perspectivă pe termen lung, inclusiv prin intermediul unei examinări independente, că sistemul de standardizare se poate adapta la un mediu în rapidă evoluție și contribuie la obiectivele europene strategice interne și externe.

5. O NOUĂ POLITICĂ DE INOVARE INDUSTRIALĂ

5.1. Inovarea industrială

Pentru a răspunde provocărilor concurenței mondiale și viabilității sporite este nevoie să se ajungă la excelență în inovare. Inovarea reprezintă un motor-cheie pentru productivitate, eficiență sporită în utilizarea energiei și a resurselor materiale, performanță îmbunătățită a bunurilor și serviciilor, precum și pentru generarea de noi piețe. Cu toate acestea, Europa nu este suficient de capabilă să își transforme excelența în idei în bunuri și servicii care pot fi introduse pe piață. Este nevoie de o nouă politică de inovare industrială pentru încurajarea unei dezvoltări și comercializări mai rapide a bunurilor și serviciilor și pentru a se asigura că întreprinderile din UE intră primele pe piață. Fără o astfel de inovare, industria europeană nu va putea să concureze cu succes pe piața mondială, nici în industriile pe bază de tehnologie, nici în cele tradiționale.

Inițiativa emblematică Uniunea inovației schițează abordarea generală pentru un model european de inovare specific și de succes. Este nevoie urgentă de o mai bună coordonare a eforturilor de educație, cercetare-dezvoltare și inovare, de o mai mare coerență în cooperarea științifică, tehnologică și inovatoare cu restul lumii, de o abordare globală a problemelor societale, de stabilirea unor condiții egale pentru cercetare-dezvoltare și inovare, de un acces îmbunătățit la finanțare și capital de risc, precum și de o orientare corespunzătoare atât asupra competitivității, cât și asupra problemelor societale.

O provocare-cheie o reprezintă dezvoltarea urgentă și aducerea pe piață a punctelor forte în cercetarea europeană în tehnologii emergente. **Tehnologii generice esențiale**⁶, precum biotehnologia industrială, nanotehnologia, materialele avansate, fotonica, micro- și nano-electronica, precum și sistemele avansate de fabricație pot asigura baza unei largi varietăți de noi procese și mărfuri și servicii, inclusiv dezvoltarea unor industrii cu totul noi pe parcursul viitorului deceniu. Europa deține o poziție de frunte în cercetarea științifică, dar trebuie să se asigure introducerea rapidă și preluarea acestor tehnologii în întreaga industrie UE, inclusiv de către IMM-uri. Cooperarea strânsă la politici și programe tehnologice, accesul mai bun la finanțare și sprijinul consolidat pentru proiecte pilot și demonstrative sunt esențiale pentru accelerarea elaborării de tehnologii comerciale. Este nevoie de legiferarea oportună a pieței interne, elaborare rapidă de standarde, abordare imediată a preocupărilor consumatorilor și de achiziții publice comerciale și pre-comerciale pentru crearea unei piețe unice vibrante pentru bunuri și servicii inovatoare. O Uniune a inovării a anunțat o examinare intermediară a orientărilor referitoare la ajutoarele de stat pentru cercetare și dezvoltare și pentru inovare, pentru a determina formele de inovare care pot primi sprijin, inclusiv pentru tehnologiile generice esențiale și inovările care abordează provocările societale majore, precum și pentru a clarifica utilizarea optimă a acestora de către statele membre.

Statele membre cu performanțe peste medie în ceea ce privește inovarea au răspuns proactiv la criza economică, în mod special prin utilizarea de măsuri temporare suplimentare pentru

⁶ COM (2009)512

stimularea cercetării și inovării. Nu s-a întâmplat același lucru, în general, în cazul țărilor sub media UE, ceea ce indică posibilitatea unui decalaj tot mai mare în ceea ce privește performanțele în cercetare-dezvoltare și inovare. În cazul acestora, necesitatea de îmbunătățire a competențelor și de consolidare a proporției activităților tehnologice și cu nivel ridicat de competență este chiar și mai important.

Pentru a rămâne competitivă, industria europeană trebuie, de asemenea, să-și consolideze baza de cunoștințe, investind în cercetare și inovare pentru o economie inteligentă, viabilă și incluzivă. Din 2004, Comisia a sprijinit crearea de platforme tehnologice europene pentru a reuni părțile interesate din industrie la nivel UE, pentru a elabora o viziune comună privind cercetarea și dezvoltarea și pentru a încuraja transmiterea de feedback privind politicile UE. S-au stabilit inițiative tehnologice comune pentru continuarea la nivel european a cercetărilor în domenii cu înalt potențial de inovare. Comisia a lansat, de asemenea, trei parteneriate public-private în cadrul pachetului european de redresare economică: „Fabricile viitorului”, „Clădiri eficiente energetic” și „Automobile ecologice”, pentru sprijinirea cercetării și dezvoltării pe termen mediu și lung, pentru a răspunde provocărilor urgente de competitivitate și viabilitate în sectoare industriale majore. Comunitățile cunoașterii și inovării ale Institutului European de Inovare și Tehnologie integrează la nivel UE întregul lanț de inovare începând cu educația și cercetarea și până la comercializare, cu orientare către guvernanță solidă, și oferă modele de urmat pentru stimularea inovării.

De asemenea, utilizarea îmbunătățită a **TIC pentru competitivitate industrială, optimizare a resurselor și inovare** va fi esențială pentru viitoarea competitivitate, după cum se afirmă în **comunicarea emblematică Europa 2020 privind agenda digitală**⁷. Întreprinderile UE se vor confrunta, probabil, cu lipsuri tot mai grave de specialiști ITC și utilizatori ITC avansați. În paralel, trebuie să se încurajeze o utilizare mai inovatoare a ITC prin intermediul lanțurilor de valoare industrială pentru fluidizarea tranzacțiilor de afaceri, de exemplu, prin e-facturare, și să se stimuleze competitivitatea în general prin proiecte demonstrative de promovare a integrării întreprinderilor, mai ales a IMM-urilor, în lanțuri de valoare digitale globale.

Pentru o politică de inovare eficace, avem nevoie de informații mai bune privind **performanțele sectoriale în ceea ce privește inovarea** și privind potențialul viitor. Observatorul inovării la nivel sectorial al Comisiei a identificat provocări esențiale în mai multe sectoare și a evidențiat diferențe majore între țări și sectoare. Este esențial să se îmbunătățească elaborarea de instrumente politice UE pentru susținerea schimbărilor structurale și a inovării, mai ales în industriile mature. În plus, o cooperare mai strânsă între diferite sectoare poate stimula creativitatea și inovarea în întreprinderi. Pentru aceasta, întreprinderile trebuie să privească dincolo de propriile sectoare, așadar este nevoie de noi mecanisme pentru asigurarea unei fertilizări încrucișate cu idei și modele de afaceri. Potențialul pentru aceste contacte între diferite sectoare trebuie explorat în continuare și tradus în răspunsuri politice.

Grupurile și rețelele îmbunătățesc competitivitatea și inovarea industrială prin acumularea de resurse și expertiză și prin promovarea cooperării între întreprinderi, autorități publice și universități. Politicile de grup la nivel regional, național și UE ar trebui să aibă drept obiectiv găsirea de soluții la problemele actuale și la golurile de finanțare de pe piață, mai ales pentru a oferi un element de legătură între întreprinderi și instituțiile de cercetare. Politica regională a UE și programele-cadru de cercetare sprijină regiunile în adoptarea de „strategii de

⁷ COM(2010) 245.

specializare inteligentă” pentru a-și consolida competitivitatea prin dezvoltarea de nișe de inovare. Pentru a consolida succesele existente, este nevoie să se dezvolte grupuri și rețele, atât tradiționale cât și de cercetare-dezvoltare și inovare, competitive pe plan global. Prin grupuri locale conectate la nivel european, se poate obține o masă critică pentru cercetare-dezvoltare și inovare, competențe, finanțare, fertilizare încrucișată cu idei și inițiative antreprenoriale. Cu toate acestea, inițiativa diferitelor grupuri trebuie să fie întărită și fluidizată.

Actualul cadru comunitar pentru ajutor de stat pentru cercetare și dezvoltare și inovare oferă un beneficiu suplimentar în intensitatea ajutorului pentru proiecte de colaborare în cercetare, dezvoltare și inovare, respectiv proiecte care se execută în cel puțin 2 state membre sau care implică o colaborare cu IMM-uri. Acesta permite, de asemenea, statelor membre să notifice ajutorul pentru promovarea executării unor proiecte importante de interes comun european în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE. Statele membre ar putea fi încurajate să utilizeze acest instrument.

Comisia:

- *va lansa o inițiativă de promovare a introducerii rapide și extinse, a preluării și a comercializării de tehnologii generice esențiale competitive;*
- *va promova cercetarea, dezvoltarea și inovarea industrială în ceea ce privește tehnologiile avansate de fabricație, pe baza inițiativei „Fabricile viitorului”, pentru a facilita modernizarea bazei industriale a UE și pentru a oferi un răspuns la problemele societale precum eficiența energetică, schimbarea climatică și rarefierea resurselor;*
- *va promova inițiative de colaborare între învățământul superior și întreprinderi pentru îmbunătățirea mâinii de lucru înalt calificate a Europei, de exemplu o inițiativă privind e-competențele orientată către utilizatorii TIC avansați din industrie și acțiunea pilot a Forumului universități-întreprinderi de finanțare a unor alianțe de cunoștințe între universități și întreprinderi;*
- *va promova noi concepte de întreprinderi și tehnologii conexe de fabricație orientate către elaborarea de produse viabile, proiectate în funcție de necesitățile utilizatorilor, în sectorul textilelor și îmbrăcăminte, precum și pe alte piețe mari de consum;*
- *va elabora abordări politice pentru stimularea potențialului pentru fertilizări încrucișate mai intense între sectoare, inclusiv sectoare de fabricație tradiționale și IMM-uri;*
- *va prezenta o nouă strategie pentru grupuri și rețele competitive la nivel global, care include acțiuni specifice de promovare a grupurilor și rețelor competitive la nivel global atât în industriile tradiționale, cât și în cele emergente (2011);*
- *va încuraja notificarea paralelă a ajutorului acordat proiectelor de colaborare transfrontalieră în cercetare, dezvoltare și inovare.*

Statele membre sunt invitate:

- *să promoveze o cooperare mai strânsă între politici pentru tehnologii generice esențiale pentru maximizarea sinergiilor și complementarităților în introducerea tehnologiei;*
- *să promoveze „specializarea inteligentă” prin intermediul politicilor regionale UE, pentru dezvoltarea de grupuri și îmbunătățirea performanței regiunilor în ceea ce privește inovarea.*

5.2. Baza de competențe

Modernizarea bazei de competențe a Europei va fi unul dintre principalele obiective ale **inițiativei emblematice „O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă”**. Cu ajutorul acesteia, baza industrială a Europei va fi sprijinită prin propunerea de acțiuni în sensul îmbunătățirii funcționării piețelor noastre ale forțelor de muncă și asigurării că forța noastră de muncă posedă competențele necesare. Deși șomajul este ridicat, industria europeană are în continuare dificultăți să găsească angajați care dețin competențele necesare pentru a completa necesarul de personal. Aceste nepotriviri de competențe sunt proiectate să crească atunci când se ia în considerare diminuarea forței de muncă active din cauza schimbărilor demografice. Modernizarea structurilor industriale va necesita noi competențe, noi condiții de lucru și schimbări mai frecvente de carieră. Lucrătorii au nevoie de sprijin

pentru a gestiona cu succes aceste procese prin flexibilitate în învățare de-a lungul vieții. Este nevoie de o coordonare mai strânsă între administrațiile naționale, regionale și locale, cu o implicare puternică a partenerilor sociali. Rolul Fondului social european trebuie întărit pentru a **sprijini punerea în aplicare a unor politici active pe piața forței de muncă și o mai bună potrivire între lucrători și locurile de muncă**. Este necesară o coordonare mai strânsă între sectorul public și partenerii industriali pentru **politicile de educație și formare**. În mod special, este esențial să se mărească numărul și calitatea absolvenților în științe, tehnologie, inginerie și matematică. Numărul de lucrători cu competențe de nivel mediu trebuie, de asemenea, să satisfacă cererile venite din partea industriilor cu dezvoltare rapidă, precum sectorul de protecție a mediului înconjurător și cel energetic. Politicile la nivel UE pot avea o valoare adăugată semnificativă, în special prin sprijinirea schimbului de informații și bune practici.

Comisia:

- *va încuraja formarea de rețele cu participarea industriei, educației și autorităților responsabile pentru ocuparea locurilor de muncă din statele membre, pentru schimbul de informații și cele mai bune practici privind piețele forței de muncă și strategii pentru obținerea de competențe;*
- *va propune principii de orientare privind condiții cadru pentru crearea de locuri de muncă, inclusiv privind investiții în dezvoltarea absolvenților în științe, tehnologie, inginerie și matematică.*

Statele membre sunt invitate:

- *să extindă utilizarea Fondului social european pentru actualizarea competențelor și pentru restructurare.*

6. CUM SE POATE PROFITA DE PE URMA GLOBALIZĂRII

6.1. Comerț și reglementare internațională

O liberalizare comercială de succes, prin, *inter alia*, acorduri multi- și bilaterale și costuri de transport și comunicare scăzute, a contribuit la crearea unei piețe mondiale dinamice și la o dezvoltare rapidă a unor noi piețe pentru exporturile UE. Noile forțe economice emergente, precum China, India și Brazilia, **micșorează cu rapiditate distanța care există încă** față de lumea industrializată **în ceea ce privește productivitatea și inovarea**. De aici apare necesitatea ca industria să continue să beneficieze de aceste oportunități de piață prin transformare și modernizare pentru a-și menține avantajul competitiv. Industria UE beneficiază în mod evident de pe urma acestor noi tendințe în redresarea post-criză, în care piețele emergente au asigurat o creștere semnificativă. „**Comunicarea privind dezvoltarea comerțului și problemele internaționale**”⁸ stabilește noua abordare a politicii comerciale a Comisiei ca parte a strategiei Europa 2020.

Ar trebui să se facă, de asemenea, eforturi speciale pentru a se asigura că această presiune competitivă care crește tot mai mult din partea economiilor emergente nu se întemeiază pe **strategii de creștere bazate în mare măsură pe măsuri protecționiste** de promovare a

⁸ COM(2010) 612.

exporturilor și de discriminare împotriva importurilor. Într-adevăr, s-au observat tendințe de utilizare nejustificată a barierelor netarifare în calea comerțului, subvenții ascunse, achiziții publice discriminatorii, transfer forțat de tehnologie, rate de schimb dirijate și un slab control al punerii în aplicare a protecției sociale și de mediu. Prin urmare, este esențial să se continue monitorizarea îndeaproape a unor astfel de intervenții de stat care distorsionează concurența și să se ia măsuri corespunzătoare. **Strategia UE de acces pe piață** reprezintă un instrument important de abordare a diferitelor tipuri de bariere comerciale plasate în calea întreprinderilor europene în piețe din țări terțe. În consolidarea strategiei, va trebui să se acorde o atenție specială unor domenii precum achizițiile publice, investițiile străine directe și restricțiile la exporturile de materii prime. În aceeași măsură, o protecție efectivă și un control al aplicării drepturilor de proprietate intelectuală și indicații geografice în țări terțe sunt esențiale pentru a oferi întreprinderilor europene, mai ales celor din sectoarele inovatoare, posibilitatea de a intra și de a concura pe piețe terțe.

Instrumentele de protecție comercială sunt și ele esențiale pentru protejarea industriei UE de practici incorecte. Aceste instrumente trebuie să devină mai accesibile, în special pentru IMM-uri. Mai general, ar trebui să se depună eforturi continue pentru punerea în aplicare, monitorizarea și controlul aplicării acordurilor multi- și bilaterale încheiate.

Succesul în noua economie mondială, cu interacțiuni intensive, depinde de **capacitatea întreprinderilor de a accesa piețe internaționale și de a exploata lanțuri valorice globale**. Actualul sistem, bazat pe norme multilaterale, care oferă perspective stabile de control efectiv al aplicării și de soluționare a litigiilor ar facilita aceasta în mare măsură; la fel s-ar întâmpla și în cazul convergenței mai strânse a reglementărilor și standardelor pe plan mondial pentru mărfuri și servicii comercializate, care trebuie extinsă și consolidată. Mai mult, acest sistem multilateral ar trebui completat cu acorduri regionale și bilaterale. Ar trebui abordate noi domenii, inclusiv politica de concurență, ajutorul de stat și investițiile străine directe.

În domeniul reglementării, o urgență specială o reprezintă elaborarea de norme și standarde compatibile la nivel mondial pentru **bunuri, servicii și tehnologii nou emergente**. Stabilirea de norme și standarde ar trebui să se bazeze pe principii de mai bună reglementare și, prin urmare, să fie cât mai eficiente posibil în privința costurilor. Obiectivul suprem este convergența normelor și standardelor la nivel internațional, de câte ori este posibil. Atunci când aceasta nu poate fi obținută, ar trebui să se folosească mecanismele oferite de Acordul OMC privind barierele tehnice în calea comerțului (BTC). UE va încerca, de asemenea, să împiedice crearea de noi bariere netarifare și să promoveze bune practici de reglementare în dialogurile sale bilaterale cu parteneri importanți privind reglementarea.

În cazurile în care legislația europeană impune **cerințe de trasabilitate**, acestea contribuie la calitatea și siguranța produselor și se aplică atât importurilor, cât și mărfurilor produse în UE. În unele cazuri, UE poate considera că merită să propună ca acestea să fie extinse și pentru partenerii noștri comerciali. UE este interesată în mod special de **integrarea economică mai strânsă cu țările vecine** prin intermediul politicii europene de vecinătate. Acordurile privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale (ACAA-uri), bazate pe alinierea cu UE, pot asigura libera circulație a mărfurilor. Integrarea economică mai strânsă a țărilor vecine în anumite zone de piață unică poate oferi avantaje concrete ambelor părți și poate consolida comerțul și investițiile. UE va orienta, de asemenea, o proporție mai mare a fondurilor disponibile prin Instrumentul european de vecinătate și parteneriat către consolidarea capacităților și buna guvernare economică în țări partenere.

Internaționalizarea lanțurilor valorice și de aprovizionare oferă un potențial de dezvoltare semnificativ, dar pune și probleme speciale IMM-urilor. Numai 25 % dintre IMM-uri exportă la ora actuală pe piețe din interiorul și din afara UE⁹. Pentru a **sprijini IMM-urile să se internaționalizeze**, acestea au nevoie de informații și sprijin corespunzător pe piețe din afara UE. Unele state membre și organizații de afaceri asigură deja acest tip de sprijin, dar există în continuare un potențial substanțial pentru sinergii mai mari între eforturile UE, ale statelor membre și cele ale acestor organizații. Enterprise Europe Network a jucat deja un rol important în îndrumarea și facilitarea cooperării internaționale în afaceri, mai ales cu țările mediteraneene, iar asistența sa internațională acordată IMM-urilor ar trebui dezvoltată în continuare. Pe baza experienței acumulate prin IPR Helpdesk pentru IMM-uri în relația cu China, Comisia va consolida în continuare sprijinul pentru protejarea și controlul aplicării drepturilor de proprietate intelectuală, acordându-se o atenție specială altor piețe-cheie din țări terțe. În ceea ce privește anchetele de protecție comercială, se va aborda situația specială a IMM-urilor – ca importatori, utilizatori, reclamanți sau exportatori.

Comisia:

- *va pregăti pentru Consiliu și pentru Parlament, după încheierea negocierilor și înainte de semnare, o analiză economică a consecințelor pentru UE ale înțelegerii propuse;*
- *va întocmi un raport anual privind barierele din calea comerțului și a investițiilor pentru Consiliul European de primăvară, cuprinzând măsuri „ce depășesc frontierele” și practici de politică industrială și identificând prioritățile pentru strategia de acces pe piețe și pentru măsurile de executare (începând cu 2011);*
- *va dezvolta o cooperare internațională în domeniul reglementării cu intenția de a incita principalii noștri parteneri comerciali să se alăture mecanismelor internaționale noi sau existente și să elaboreze norme și standarde compatibile la nivel mondial. În acest sens, acordurile noastre comerciale ar trebui să promoveze, de asemenea, utilizarea de către partenerii noștri a normelor și standardelor internaționale, precum și a procedurilor de evaluare a conformității care să favorizeze comerțul.*
- *va urmări o integrare economică mai strânsă cu țările vecine prin extinderea avantajelor pieței unice europene la zone selecționate prin intermediul politicii europene de vecinătate și va acorda o mai mare prioritate instituțiilor de piață și guvernantei economice în legăturile cu partenerii de dezvoltare (Comunicare privind comerțul și dezvoltarea la începutul anului 2011);*
- *va prezenta o strategie de sprijinire a internaționalizării IMM-urilor cuprinzând măsuri concrete bazate pe politicile stabilite în documentul „Small Business Act” (comunicare în 2011);*
- *va integra cerințele de trasabilitate pentru țări terțe în propunerile Comisiei, dacă este cazul.*

Comisia invită Consiliul și Parlamentul:

⁹ DG Întreprinderi și Industrie „Internationalisation of SMEs”, 2010.

- să accelereze adoptarea propunerii Comisiei privind indicarea țării de origine a anumitor produse importate din țări terțe.

6.2. Asigurarea accesului la materii prime și produse critice

Accesul sigur, accesibil, fiabil și constant la materii prime este crucial pentru asigurarea competitivității, inovării și a locurilor de muncă în sectorul industrial. Siguranța aprovizionării este mai puțin o chestiune de dependență de importuri, ci mai degrabă, de diversificare a furnizorilor și de fiabilitate a acestora, indiferent de situația lor geografică. Existența unor **piețe mondiale performante** în domeniul materiilor prime și al mărfurilor este esențială pentru o alocare eficientă a resurselor mondiale și favorizarea progresului tehnologic. Cu toate acestea, variațiile pe termen scurt ale acestor prețuri necesită protejarea împotriva unor riscuri importante, în timp ce, în paralel, progresul țărilor cu economii de piață emergente în cadrul economiei mondiale a intensificat concurența mondială pentru astfel de resurse.

Pentru soluționarea acestor aspecte, Comisia a lansat, în special, **Inițiativa privind materiile prime** în noiembrie 2008 și o analiză detaliată a cererii și a penuriei potențiale a principalelor materii prime, în iunie 2010. Aceste inițiative au pregătit terenul pentru o strategie a UE privind materiile prime, subliniind conceptul de „lanț al valorii adăugate” care va continua să însoțească strategia bazată pe 3 piloni pentru: (i) asigurarea unui câmp de acțiune echitabil pentru accesul la resurse în țările terțe; (ii) favorizarea unei aprovizionări sustenabile cu materii prime provenind din surse europene și (iii) reducerea consumului de materii prime principale prin sporirea eficienței resurselor și promovarea reciclării.

La nivel multilateral, sunt necesare noi reguli și acorduri privind **accesul și gestionarea durabilă pe plan internațional a materiilor prime**, la nivel multilateral, precum și acțiuni politice pentru abordarea restricțiilor la export și a constrângerilor nejustificate în materie de explorare și extracție de către țările terțe, în special de către țările partenere din punct de vedere strategic și Africa. Aplicarea hotărâtă a normelor de concurență existente ale UE în cazul unor practici anticoncurențiale sau a unei concentrări a pieței care amenință sau pun în pericol accesul la materii prime este, de asemenea, esențială. Există, de asemenea, o necesitate de a promova **tehnologiile extractive și de prelucrare** care duc, de asemenea, spre utilizarea eficientă, reciclarea și înlocuirea resurselor și utilizarea sporită a materiilor prime regenerabile pentru a reduce dependența critică a UE de materiile prime principale și a ameliora echilibrul mediului, între altele, prin utilizarea sporită a materiilor prime secundare (deșeuri), a echipamentelor electronice și vehiculelor scoase din uz exportate către țări terțe; aplicarea regulamentului privind transportul deșeurilor; reutilizarea sau reciclarea produselor și materialelor pe baza unor standarde minime convenite. Condițiile-cadru pentru o **aprovizionare și o gestionare durabile ale materiilor prime în interiorul UE** necesită, de asemenea, să fie redefinite prin stimularea utilizării eficiente a propriilor resurse ale UE, prin reciclare și sporirea înlocuirilor. Creșterea investițiilor în domeniul descoperirii de noi zăcămintele de materii prime în UE poate fi promovată prin schimburile de cele mai bune practici în domeniul amenajării teritoriului și a spațiului maritim și al condițiilor administrative pentru explorare și extracție, asigurând, în același timp, sustenabilitatea. Promovarea investițiilor în tehnologii noi și cu eficacitate sporită de explorare și extracție este, de asemenea, esențială. În sectoare precum cel alimentar, utilizarea competitivă a resurselor locale de materii prime sustenabile este abordată în cadrul politicii agricole a UE.

Comisia:

- *va prezenta o strategie privind materiile prime care va cuprinde propuneri de sprijinire a unor condiții-cadru îmbunătățite pentru aprovizionarea sustenabilă cu materii prime principale de proveniență locală, intensificarea reciclării și identificarea înlocuitorilor unor altor materii prime (2010).*

7. PROMOVAREA MODERNIZĂRII INDUSTRIALE

7.1. Eficiența resurselor, energiei și în ceea ce privește emisiile de dioxid de carbon

Industria din UE trebuie să își grăbească procesul de tranziție spre o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și eficientă în privința resurselor și a energiei. Combaterea schimbărilor climatice și eficiența sporită a resurselor favorizează reducerea costurilor și a impactului asupra mediului prin utilizarea mai intensă a resurselor și a energiei. Acestea sunt tot mai necesare pentru a obține o creștere economică și locuri de muncă durabile și pentru a câștiga un avantaj concurențial ca răspuns la o competiție mondială crescândă pentru resurse și la constrângerile de mediu. Inițiativa emblematică iminentă privind **Tranziția către o Europă eficientă în privința resurselor** va oferi un cadru pentru decuplarea lină și ambițioasă a utilizării emisiilor de dioxid de carbon și a utilizării resurselor de creșterea economică. În mod similar, există necesitatea elaborării unor măsuri specifice pe termen lung privind eficiența energetică, în scopul de a capta economiile potențiale de energie din sistemele industriale, energetice și de transporturi. Foaia de parcurs a UE pentru o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050, care include jaloane pentru 2030, va pune în evidență căi de ameliorare tehnologică și de schimbări structurale în sistemele industriale, energetice și de transporturi care sunt esențiale pentru stimularea inovării, sprijinirea creșterii și creării de locuri de muncă și consolidarea siguranței energetice a UE.

Este necesară o strategie concretă și realistă pe termen lung pentru **stimularea investițiilor în eficiența în ceea ce privește emisiile de dioxid de carbon, energia și resursele în întreaga industrie**. Este nevoie de cercetare și de inovare în sectorul privat și în cel public, împreună cu reglementări inteligente și bazate pe condițiile de piață, puse în aplicare în mod efectiv și echitabil la nivelul pieței unice. Noile reglementări trebuie să reflecte necesitatea tranziției la o economie eficientă în materie de resurse, luând în considerare, totodată, eventualele costuri sau sarcini pe termen scurt. Trebuie să fie evitat fenomenul relocării emisiilor de dioxid de carbon și alte dezavantaje concurențiale pentru industria din UE pentru a preveni o delocalizare a producției și a locurilor de muncă în afara Uniunii Europene. În contextul negocierilor internaționale cu privire la climă, UE depune eforturi în prezent pentru ameliorarea anvergurii și eficacității piețelor internaționale ale dioxidului de carbon și stimularea fluxurilor de investiții internaționale în CD și inovare în domeniul tehnologiilor cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Mai mult, UE elaborează politici care pot reduce costul strategiilor pe termen lung în domeniul climei și al energiei cu ajutorul unor proiecte de mare anvergură de captare și stocare a dioxidului de carbon și al altor proiecte inovatoare privind energia regenerabilă.

În cadrul planurilor naționale pentru eficiență energetică, toate statele membre au pus în aplicare măsuri de sprijinire a întreprinderilor în vederea reducerii intensității lor energetice. Unele state membre au elaborat, de asemenea, planuri de măsuri concrete pentru încurajarea tehnologiilor ecologice și/sau ameliorarea performanței de mediu a anumitor industrii. . Cu toate acestea, numai anumite state membre au elaborat deja strategii mai generale de eficiență în materie de resurse.

Într-o lume caracterizată prin reglementare inteligentă, eficiența resurselor la nivelul întregii economii poate stimula competitivitatea industrială a UE, îndeplinind totodată obiectivele de mediu ale UE. Legislația trebuie să fie **previzibilă și proporțională** și să ofere **siguranța juridică** necesară pentru investiții pe termen lung. Noile politici trebuie să încurajeze inovarea și să ia în considerație raportul cost/eficiență al ciclului de viață, durata investițiilor și deciziile de achiziționare ale întreprinderilor și ale consumatorilor. Prin utilizarea reglementării inteligente orientate spre viitor, îndeplinirea ambițiilor ecologice și a obiectivelor politicii industriale ar putea să devină reciproc coerente. Politicile de mediu și cele industriale trebuie să funcționeze în mod coordonat. O evaluare amănunțită a impacturilor economice și sociale ale legislației privind mediul și a altor costuri și profituri pentru societate face parte din studiul de impact care însoțește inițiativele de reglementare ale Comisiei și ar trebui să se facă și la nivelul statelor membre. În acest fel, reglementarea în domeniul mediului poate constitui mai degrabă un stimulent benefic pentru inovare și pentru dezvoltarea industrială, decât un impediment.

În acest context, **politica industrială sustenabilă** a UE se concentrează în mod clar pe oportunitățile de creștere și de creare de locuri de muncă sustenabile, efectuând, totodată, tranziția către o eficiență sporită a resurselor în ansamblul industriei. Alte politici includ o politică a produselor prin perspectiva unui ciclu de viață care depășește faza de producție; utilizarea de instrumente precum Directiva privind proiectarea ecologică, etichetarea energetică a aparatelor de uz casnic și eticheta ecologică europeană. Încurajarea inițiativelor industriale benevole și adoptarea pe scară largită a celor mai bune practici de gestionare a mediului cu ajutorul Sistemului comunitar de management de mediu și audit (EMAS) și a standardului ISO14001 sunt, de asemenea, esențiale. Monitorizarea îndeaproape a evoluțiilor va permite măsurarea progresele obținute și identificarea deficiențelor.

În scopul dezvoltării pieței UE pentru **produse și servicii ecologice**, UE trebuie să garanteze o piață internă echitabilă și transparentă care răsplătește inovarea, aducând ameliorări sistemelor de standardizare și certificare, aplicând în mod mai armonios *acquis*-ul (de exemplu, Directiva-cadru privind deșeurile), utilizând pe scară mai largă achizițiile publice ecologice și dezvoltând Directiva privind proiectarea ecologică și includerea în acordurile de liber schimb.

Negocierea cu succes a penuriei mondiale de resurse și constrângerile de mediu vor necesita numeroase tehnologii revoluționare pentru a pătrunde cu succes pe piețele mondiale. Totuși, inovarea progresivă dar răspândită pe scară largă va trebui să dea rezultate pe termen scurt și în domeniul mediului. În special, este necesar să se adopte o abordare inovatoare a **tehnologiilor ecologice** pe aceeași linie cu cea adoptată pentru tehnologiile generice esențiale și pentru planul privind tehnologiile energetice strategice (SET). Viitorul plan de acțiune privind ecoinovarea va pune în aplicare instrumente de identificare a cerințelor de dezvoltare și de introducere a tehnologiilor ecologice principale, va îmbunătăți coordonarea și cooperarea între UE și statele membre în dezvoltarea și introducerea acestor tehnologii și va genera o mai mare sensibilizare cu privire la potențialul noilor tehnologii. Barierele activităților antreprenoriale transfrontaliere ar trebui să fie abordate prin stabilirea unui cadru de reglementare adecvat și asigurarea unei aplicări mai uniforme a cadrului de reglementare existent.

Comisia:

- *în conformitate cu iminenta foaie de parcurs a UE pentru o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050, va elabora strategiile și politicile industriale sectoriale pe*

termen lung, necesare sprijinirii tranziției către o economie eficientă în privința emisiilor de carbon, a resurselor și a energiei;

- *va monitoriza competitivitatea sustenabilă, inclusiv inițiativele benevole ale industriei din UE care vizează caracterul sustenabil al resurselor;*
- *va revizui consumul și producția sustenabile / politica industrială sustenabilă și va examina eventuala extindere a Directivei privind proiectarea ecologică la noi produse. (2012);*
- *va lansa un plan de acțiune privind ecoinovarea pentru a asigura comercializarea și introducerea pe scară largă a principalelor tehnologii ecologice.*

Statele membre sunt invitate:

- *să încurajeze o coordonare mai strânsă între politicile dedicate tehnologiilor ecologice pentru maximizarea sinergiilor și a complementarităților în introducerea pe scară largă a tehnologiei, inclusiv a politicilor de stimulare a cererii, în special în domeniul ecoinovării.*

7.2. Excesul de capacități structurale

O prioritate importantă a noii politici industriale trebuie să fie sprijinirea industriei din UE pentru a **se redresa cu rapiditate și a efectua adaptările necesare în urma crizei economice**. În special, apariția excesului de capacități structurale în unele sectoare industriale necesită răspunsuri individualizate la nivelul societăților, care variază de la adoptarea unor noi modele de afaceri și de produse până la ieșirea definitivă de pe piață. Societățile și partenerii sociali dețin responsabilitatea primară de a efectua restructurări pentru a-și asigura competitivitatea și viabilitatea pe viitor, dat fiind că experiența a arătat că adaptările structurale determinate de concurență sunt cele mai rapide și mai eficiente.

Orientările privind ajutoarele de salvare și de restructurare permit acordarea unui ajutor numai dacă acesta duce la restructurări capabile de a reda viabilitatea pe termen lung beneficiarilor lipsiți de alte ajutoare, asigură contribuția corespunzătoare a beneficiarului la costurile restructurării și este însoțit de măsuri de redresare a efectelor consecutive de denaturare a concurenței. Învățămintele trase din criză vor fi utile pentru revizuirea Orientărilor generale privind ajutoarele de salvare și restructurare.

Statele membre trebuie să sprijine, de asemenea, redistribuirea forței de muncă, în cadrul unui sistem de flexicuritate. **Anticiparea și gestionarea** în condiții mai bune a **restructurării** ar ajuta angajații și societățile să se adapteze la tranzițiile impuse de excesul de capacități, la fel ca și modernizarea și adaptarea structurală. Normele existente în privința ajutorului de stat oferă statelor membre posibilități vaste de utilizare a ajutorului de stat ca însoțitor al schimbărilor, de exemplu prin formare profesională sau ajutor pentru cercetare, dezvoltare și inovare sau ca ajutor pentru capitalul de risc. La nivel european, Fondul regional și Fondul de coeziune pot stimula investițiile și inovarea pentru a consolida stabilitatea economiilor locale. FEDER s-a concentrat din ce în ce mai mult pe investiții care facilitează progresul lanțului valoric, atât prin intermediul sectoarelor cu înaltă tehnologie, cât și a celor tradiționale, prin investiții în CD, inovare și TIC, în timp ce Fondul de coeziune investește în special în prioritățile de transport din UE care pot îmbunătăți accesibilitatea fizică, precum și infrastructura ecologică, în statele membre mai puțin dezvoltate. Astfel de investiții ajută regiunile să își dezvolte propriile lor nișe de inovare pe baza specializării inteligente.

Extinderea **Fondului european pentru adaptarea la globalizare** ar putea ameliora, de asemenea, capacitatea statelor membre și a regiunilor de a gestiona consecințele crizei și ar contribui la furnizarea de măsuri de reciclare și alte măsuri active de ocupare a pieței forței de muncă pentru lucrătorii concediați.

Reprezentanții conducerii și ai lucrătorilor sunt actorii principali care trebuie să cadă de acord în privința strategiilor de restructurare la nivelul societății. Astfel de restructurări ar trebui să fie însoțite de intervenții din sfera politicilor pentru a evita problemele sociale și a promova noi competențe și locuri de muncă, evitând astfel concedieri masive și declinul unor regiuni întregi sau delocalizarea integrală a unor sectoare industriale și facilitând reconversia economică și tranzițiile profesionale. ETUC (Confederația Europeană a Sindicatelor), Business Europe, CEIP (Centrul european al întreprinderilor publice și al întreprinderilor de interes economic general) și Uniunea europeană a artizanatului și a întreprinderilor mici și mijlocii au căzut de acord cu privire la „*Orientations for reference in managing change and its social consequences*” (orientări de referință pentru gestionarea schimbărilor și a consecințelor sociale ale acestora) în 2003. Aceste orientări trebuie să fie reconsiderate pentru a integra în cele mai bune condiții cunoștințele acumulate ulterior, în vederea anticipării și gestionării restructurării și pentru a ține seama de experiența crizei economice și financiare. Orientările actualizate privind restructurarea pot fi deosebit de utile pentru întărirea capacității întreprinderilor și a forței de muncă de a se adapta la un mediu economic aflat în schimbare rapidă.

Comisia:

- *va revizui ajutorul acordat de Comisie pentru reintegrarea lucrătorilor concediați în noi locuri de muncă, inclusiv prin revizuirea regulamentului privind Fondul european de adaptarea la globalizare (FEG) (2011);*
- *va lansa o consultare a partenerilor sociali europeni într-un cadru european pentru restructurare (2011);*
- *va revizui Orientările generale privind ajutorul de stat de salvare și restructurare („Rescue and Restructuring Guidelines for State Aid”) (2012);*
- *va sprijini statele membre și regiunile, prin politica de coeziune, în diversificarea sectoarelor industriale existente, reabilitarea capacității industriale, stimularea investițiilor și a inovării pentru refacerea și întărirea stabilității economiilor locale;*
- *va prezenta propuneri de accelerare a aplicării și de îmbunătățire a direcționării Fondurilor Structurale europene prin intermediul celui de-al cincilea raport privind coeziunea (2010) și în cadrul de reglementare al noii politici de coeziune (2011).*

7.3. Dezvoltarea responsabilității sociale a întreprinderilor

Responsabilitatea socială a întreprinderilor poate contribui la competitivitatea și sustenabilitatea performanței industriei europene. Aceasta permite consolidarea încrederii în întreprinderi, aspect important pentru crearea unui mediu de afaceri în care industria să poată prospera. Criza financiară a revelat necesitatea unei noi abordări din motive de **echilibru între maximizarea profiturilor pe termen scurt și crearea de valori sustenabile pe termen mai îndelungat**. Societățile europene trebuie să țină seama de contribuția lor la creșterea economică și la crearea de locuri de muncă sustenabile și să ia în considerație

interesele angajaților și ale cetățenilor afectați de deciziile comerciale. O morală sănătoasă a afacerilor și a valorilor pot contribui la ieșirea din criză.

Responsabilitatea socială a întreprinderilor poate situa societățile europene în poziția de lider pe piețele care acordă o importanță crescută aspectelor sociale și ecologice. Industria din UE a lansat deja un număr de inițiative semnificative în favoarea sustenabilității resurselor, cuprinzând inițiativa „Responsible Care” a industriei chimice, inițiativa globală pentru e-sustenabilitate și politica de gestionare a materialelor (*Materials Stewardship Policy*) a Consiliului Internațional pentru Minerit și Metale.

Încurajarea creșterii economice sustenabile implică furnizarea de informații necesare consumatorilor pentru achiziționarea de bunuri și servicii ecologice. Aceasta ar trebui să includă informații privind amprenta ecologică a produselor și serviciilor. Comisia va elabora o metodologie europeană comună pentru evaluarea impactului asupra mediului al produselor destinate consumatorilor, pe baza analizei ciclului lor de viață și a unor criterii obiective.

Comisia:

- *va prezenta o nouă inițiativă strategică privind responsabilitatea socială a întreprinderilor care să soluționeze aspecte emergente cum sunt afacerile și drepturile omului și dezvoltarea publică de către societăți a informațiilor privind practicile în materie de mediu, sociale, de ocuparea forței de muncă și de guvernanță (2011);*
- *va monitoriza inițiativele benevole ale industriei din UE destinate caracterului sustenabil al resurselor (începând cu 2011);*
- *va examina, înainte de 2012, posibilitatea unei inițiative privind amprenta ecologică a produselor.*

8. DIMENSIUNEA SECTORIALĂ — O ABORDARE FOCALIZATĂ

Întrucât toate sectoarele sunt importante, Comisia va continua să aplice o abordare focalizată pentru fiecare sector. Unele inițiative sectoriale specifice ar putea viza anumite tipuri de sectoare:

- o politică industrială sectorială pentru **spațiul cosmic** pe baza noilor competențe acordate prin Tratatul de la Lisabona;
- industria autovehiculelor și cea a echipamentelor pentru transporturi vor juca un rol important în elaborarea de soluții pentru o **mobilitate sustenabilă**;
- sectoarele care sunt cele mai promițătoare în domeniul **altor provocări societale viitoare precum schimbările climatice, sănătatea și siguranța** (de exemplu îngrijirea sănătății, bunuri și tehnologii ecologice, furnizarea de energie și securitatea);
- **sectoare în care considerațiile privind lanțul valoric sunt deosebit de importante** (de exemplu chimia, ingineria, fabricarea de echipamente pentru transporturi, industria agroalimentară și serviciile pentru întreprinderi)
- **sectoarele mari consumatoare de energie** expuse concurenței internaționale au nevoie de avantajele piețelor concurențiale ale energiei care oferă condiții favorabile pentru a le

permite să prospere în UE (acces la energie și la materii prime la prețuri competitive, concurență echitabilă pe piața mondială, etc.).

Tema tuturor inițiativelor și proiectelor demonstrative următoare este promovarea inovării industriale. Într-adevăr, competitivitatea sustenabilă a industriei europene și a tuturor sectoarelor sale poate fi obținută numai dacă industria își ameliorează capacitatea de a inova. În acest context, inovarea trebuie să fie înțeleasă în sensul său mai larg, și anume care depășește tehnologia și înglobează, de asemenea, modele de afaceri și de organizare. Toate sectoarele trebuie să își îmbunătățească performanțele, fie ele tradiționale sau puțin tehnologizate, sau noi sau cu tehnologie înaltă. Această capacitate ar trebui să fie sprijinită de politici în cazurile în care piața în sine nu este suficientă. Aceste acțiuni vor fi efectuate utilizând resursele financiare disponibile.

8.1 Spațiul cosmic: un motor al inovării și al competitivității în slujba cetățenilor

Industria spațială este o industrie de înaltă tehnologie, cu riscuri importante și cu investiții mari. Ea este puternic subvenționată în toate națiunile cu programe spațiale unde depinde, în principal, de programele instituționale. Europa dispune deja de o industrie spațială de mare anvergură și de înaltă tehnologie, care furnizează o parte importantă din cererea comercială mondială în materie de fabricare, de lansare și de exploatare de sateliți. Industria europeană furnizează sisteme și servicii în domeniul telecomunicațiilor, al navigației și al observării Pământului, care asigură securitatea Uniunii Europene, răspund unor probleme societale majore precum schimbările climatice și stimulează competitivitatea industriilor europene.

Într-un mediu din ce în ce mai concurențial și, ținând cont de emergența noilor puteri spațiale, Europa trebuie să profite de rezultatele sale pentru a favoriza dezvoltarea unei baze industriale solide și echilibrate. Politica industrială spațială europeană ar trebui să cuprindă întregul lanț de producție, inclusiv IMM-urile, pentru a asigura o competitivitate internațională mai mare și absența de dependență în sectoare strategice (de exemplu, rampe de lansare), precum și dezvoltarea unei piețe de produse și servicii spațiale, în special a noilor servicii prin satelit bazate pe infrastructurile GNSS (Sisteme de Navigație Globală prin Satelit), GMES (Monitorizare Globală pentru Mediu și Securitate) și de comunicații prin satelit.

Politica spațială este dirijată de trei imperative principale: societale (beneficiile pentru bunăstarea cetățenilor care pot rezulta din explorarea și utilizarea spațiului cosmic), economice (spațiul cosmic generează cunoaștere și este un motor al inovării) și strategice (spațiul cosmic contribuie la imaginea de actor mondial a Uniunii Europene). Articolul 189 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene conferă Uniunii o competență partajată pentru politica spațială cu obiectivul specific de a favoriza progresul științific și tehnic, competitivitatea industrială și punerea în aplicare a politicilor sale.

Pentru îndeplinirea acestor obiective în același timp cu obținerea unui profit de pe urma investițiilor realizate și cu maximizarea potențialului de inovare al explorării spațiale, Comisia va căuta să finalizeze programele Galileo/EGNOS (Serviciul european geostaționar mixt de navigare) și GMES, precum și acțiunile privind spațiul cosmic și securitatea.

Galileo/EGNOS și **GMES** sunt programe consacrate a căror finalizare și continuare după 2013 va face obiectul unor propuneri legislative în 2011, în conformitate cu propunerile generale pentru Cadrul financiar multianual. Comisia rămâne hotărâtă să realizeze constelația Galileo și să pună în practică un nou mecanism de guvernare.

GMES constituie principala contribuție spațială a Uniunii la lupta împotriva **schimbărilor climatice**. Prin urmare, este necesară finalizarea infrastructurilor de observație spațială concepute pentru supravegherea calității aerului, a atmosferei, a oceanelor și a solului precum și pentru măsurile de urgență și de securitate, pentru a atinge rezultatele scontate ale serviciilor GMES în materie de „schimbări climatice”.

Aplicațiile spațiale reprezintă instrumente esențiale pentru **securitatea cetățenilor**. Aceste necesități în materie de securitate pot fi acoperite fie prin capacități naționale utilizate într-o manieră coordonată sau prin dezvoltarea unor capacități comune. Uniunea trebuie să-și întărească parteneriatul cu statele membre pentru a se asigura că misiunile de securitate nu depinde de resursele unor țări terțe și a garanta continuitatea misiunilor întreprinse de către însăși statele membre.

Infrastructurile spațiale sunt infrastructuri critice care contribuie la securitatea și la bunăstarea cetățenilor. Acestea trebuie să fie protejate de riscuri precum cele reprezentate de reziduuri sau de radiația solară. Capacitățile de protecție existente ale statelor membre trebuie să fie dezvoltate astfel încât să constituie un **sistem european fiabil de supraveghere a spațiului**. Uniunea ar trebui să definească organizarea și guvernanta unui astfel de sistem, ținând seama de natura sa duală și de necesitatea de a asigura exploatarea sa sustenabilă.

Spațiul cosmic constituie o componentă importantă a **politicii** Uniunii în materie **de cercetare și de inovare**. Sprijinirea cercetării spațiale va fi definită în timpul pregătirii viitorului program-cadru de cercetare și dezvoltare tehnologică.

Comunicațiile prin satelit sunt un sector spațial-cheie, atât din punct de vedere economic, cât și tehnologic. Ele contribuie la strategia digitală pentru Europa și îndeosebi la eliminarea decalajelor de acces la conexiunea în bandă largă. Propunerea Comisiei cu privire la un program strategic referitor la spectrul radioelectric constituie o etapă importantă în acest sens.

Pentru punerea în aplicare a acestor acțiuni, este nevoie de punerea în aplicare a unui **mecanism de guvernare ameliorat**. Mai întâi, Uniunea Europeană trebuie să-și întărească parteneriatul cu statele membre și, în conformitate cu articolul 189 din Tratat, să-și coordoneze eforturile necesare pentru explorarea și exploatarea spațiului. În al doilea rând, Tratatul de la Lisabona angajează Uniunea să „stabilească orice legătură utilă cu Agenția Spațială Europeană”. Implicarea crescândă a Uniunii Europene în domeniul spațial necesită o reevaluare a relațiilor sale cu ESA și, reciproc, o evoluție progresivă a acesteia din urmă. În al treilea rând, este necesar să se asigure o coordonare sporită a programelor UE, precum și între acestea și cele desfășurate de ESA și de statele membre.

Trebuie acordată atenția cuvenită **cooperării internaționale**, care este un element esențial pentru spațiul cosmic, inclusiv dezvoltării sale potențiale, mai ales în Africa.

Comisia:

- *va propune în 2011 măsuri pentru a pune în aplicare prioritățile politicii spațiale bazate pe articolul 189 din TFUE;*
- *va duce o politică a industriei spațiale elaborată în strânsă colaborare cu Agenția Spațială Europeană și cu statele membre.*

8.2. Mobilitate sustenabilă

Elaborarea și introducerea pe scară largă a unor tehnologii **auto curate și eficiente din punct de vedere energetic** oferă posibilitatea de a avea un impact substanțial asupra emisiilor de gaze cu efect de seră, a poluării atmosferice și sonore și consolidează caracterul de lider de piață al sectorului european al autovehiculelor. Dincolo de strategia anunțată în aprilie 2010¹⁰, va fi nevoie de o finanțare substanțială a investițiilor în infrastructură, inclusiv de proiecte pilot pentru prezentarea tehnologiilor revoluționare în anumite orașe și regiuni. Va fi necesar să se dezvolte poziția de lider a UE în tehnologiile-cheie, în special în tehnologiile pentru baterii și înlocuitorii potențiali ai litiului. Va trebuie să se examineze, de asemenea, potențialul oferit de noile tipuri de bunuri și servicii.

În **domeniul feroviar**, raportul ELECTRA a atras atenția asupra potențialului de dezvoltare a tehnologiilor de stocare a **energiei** și de control automatizat al trenurilor, care ar permite o ameliorare considerabilă a randamentului energetic, în special datorită hibridizării tracțiunii diesel și a unei abordări sistemice a echipamentelor de bord și de la sol destinate stocării energiei de tracțiune electrică. Sectorul ar beneficia de o creștere a investițiilor în cercetarea, simularea și experimentarea soluțiilor tehnologice care vizează o mai bună armonizare a standardelor în Uniunea Europeană și în afara ei. Trenurile de mare viteză constituie o piață foarte concurențială din partea fabricanților din exteriorul UE. O mai mare cooperare între întreprinderile europene pentru dezvoltarea trenurilor de mare viteză ar putea prezenta avantaje: această posibilitate ar trebui să fie examinată. În orice caz, pe piața europeană ar trebui să se asigure o concurență nendenaturată.

Industria aerospațială și anumite sectoare ale **industriilor maritime** sunt deosebit de competitive și constituie sectoare performante la nivel global ale industriei din UE. Vor fi necesare eforturi pentru ameliorarea eficienței și reducerea impactului lor asupra mediului. Cercetarea și inovarea în domeniul tehnologiilor aeronautice ecologice beneficiază deja de un sprijin substanțial prin inițiativa „Clean Sky”. Va fi necesar să se inoveze în permanență pentru a elabora avioane mai ecologice și nave cu emisii scăzute și pentru a răspunde la provocările ecologice. Combustibilii alternativi, punerea în aplicare a inițiativei Cer Unic și reducerea în continuare a zgomotului provocat de traficul aerian figurează printre prioritățile majore ale unui calendar politic bine stabilit. Fabricarea și exploatarea fiabilă a platformelor eoliene în largul mării și a navelor auxiliare necesare reprezintă oportunități economice importante pentru construcția navală din UE.

Comisia:

- *va propune o platformă pentru vehicule ecologice și eficiente din punct de vedere energetic, reunind statele membre, industria și alte părți interesate, în vederea asigurării investițiilor în infrastructurile și în proiectele pilot și a lansării inițiativelor de cercetare cu privire la tehnologiile și materialele-cheie (2012);*
- *va lansa un plan strategic pentru tehnologii de transport (2011), cuprinzând o inițiativă strategică privind sistemele de transport ecologice și un pachet de măsuri în favoarea e-mobilității, cu scopul de a întări eficiența și securitatea în domeniul transporturilor;*

¹⁰ „O strategie europeană privind vehiculele ecologice și eficiente din punct de vedere energetic” – COM(2010)186, 28.4.2010.

- *va realiza un studiu de fezabilitate cu privire la proiectele demonstrative de stocare a energiei și de hibridizare a tracțiunii diesel în domeniul feroviar, în scopul de a pregăti terenul pentru proiecte pilot și alte proiecte de cercetare care vizează sporirea eficacității energetice și întărirea competitivității (cerere de propuneri în 2012/13);*

8.3. Abordarea provocărilor societale

Industria **farmaceutică și a sănătății** din UE, inclusiv sectorul **dispozitivelor medicale**, ocupă o poziție de vârf la nivel mondial și joacă un rol esențial în descoperirea unor noi tratamente medicale și a unor noi medicamente și în ameliorarea sănătății și a calității vieții cetățenilor din UE, în special pentru populația în curs de îmbătrânire. În acest context, este necesar să se stabilească un parteneriat între sectorul public și cel privat, dezvoltând responsabilitatea socială a întreprinderilor pentru accelerarea accesului la medicamente și la tratamente și asigurând o mai mare transparență, recompensând totodată inovarea și sporirea competitivității industriale. Angajamentul comun privind inițiativa referitoare la medicamentele inovatoare pune în aplicare un astfel de parteneriat public-privat care vizează să asigure un acces mai rapid la medicamente mai sigure. În plus, o mai mare transparență și o mai bună coordonare între sistemele de stabilire a prețurilor și de rambursare ale statelor membre ar permite evitarea unor întârzieri inutile în accesul pe piață și ar ameliora funcționarea pieței interne pentru medicamente. Comisia va lansa, de altfel, un parteneriat european pilot de inovare privind îmbătrânirea în condiții bune de activitate și de sănătate¹¹.

Sectorul european al securității se confruntă cu o piață internă deosebit de fragmentată și cu o bază industrială puțin dezvoltată. Cadrele de reglementare naționale diferă în mod considerabil, iar piața produselor de securitate este foarte diversificată, variind de la simple camere de luat vederi la sisteme de scanare complexe. Pentru a furniza un sistem de securitate, fabricanții, integratorii de sisteme și prestatorii de servicii trebuie să lucreze în strânsă colaborare cu clienții. Este esențială dezvoltarea unui sistem accelerat de aprobare a tehnologiilor prioritare; realizarea de progrese suplimentare substanțiale în materie de armonizare, standardizare; luarea în considerare a achizițiilor publice coordonate; și accelerarea cercetărilor în domeniul tehnologiilor de securitate, inclusiv a celor cu utilizare duală. Cu privire la ultimul punct, Comisia își va coordona acțiunile cu Agenția Europeană de Apărare.

Sectorul construcțiilor poate participa, de asemenea, în mod substanțial, la lupta împotriva schimbărilor climatice și a altor schimbări de mediu și societale. Directiva revizuită privind performanța energetică a clădirilor prevede trecerea la clădiri cu consum de energie aproape nul în Europa, până în 2021, în timp ce îndeplinirea cerințelor privind performanța energetică va stabili noi standarde pentru clădiri. Aceste aspecte reprezintă o oportunitate pentru sectorul construcțiilor și al renovărilor.

Piețele de produse biologice, care beneficiază de o cerere importantă și de un cadru juridic favorabil, ar putea contribui în mod substanțial la transformarea Uniunii Europene într-o economie mai sustenabilă. O legislație și condiții-cadru adecvate vor fi, totuși, necesare pentru a încuraja adoptarea unor materii prime regenerabile pentru uz industrial (lemn și hârtie, de exemplu, dar și plastic biodegradabil, lubrifianți biodegradabili, produse farmaceutice) și sprijinirea dezvoltării sustenabile; inovarea tehnologică trebuie să fie stimulată prin proiecte demonstrative; și, pentru noile tehnologii, trebuie să fie elaborate

¹¹ COM(2010) 546.

standarde europene și internaționale. Activitatea deja întreprinsă în materie de etichete pentru produse specifice (de exemplu, etichete ecologice), de documente de orientare pentru achizițiile publice și de rețele, trebuie să fie continuată.

Comisia:

- *va elabora o strategie în materie de îngrijirea sănătății și de medicamente care să implice statele membre, industria și celelalte părți interesate, în vederea favorizării responsabilității sociale a întreprinderilor, ameliorării accesului la medicamente și întăririi competitivității industriei farmaceutice. Pentru facilitarea funcționării pieței interne pentru medicamente, aceasta va profita de ocazie pentru a revizui Directiva 89/105/CEE privind transparența măsurilor care reglementează stabilirea prețurilor și a procedurilor de rambursare;*
- *va prezenta o inițiativă pentru sectorul securității, prevăzând, îndeosebi, un sistem accelerat de aprobare a tehnologiilor prioritare, definind priorități în materie de armonizare și de standardizare și luând în considerare achizițiile publice coordonate și creând o platformă europeană pentru securitate și tehnologii de securitate cu dublă utilizare (începând din 2012);*
- *va elabora o strategie de competitivitate sustenabilă pentru sectorul construcțiilor, cu scopul de a asigura condiții-cadru adecvate pieței interne a materialelor și a serviciilor pentru construcții, de a ameliora utilizarea resurselor și performanțele de mediu ale întreprinderilor de construcții și de a promova competențele, inovarea și dezvoltarea tehnologică pentru a face față noilor necesități societale și riscurilor climatice (2011);*
- *va stabili condițiile pentru crearea de piețe pentru produse biologice, ameliorând legislația și condițiile—cadru relevante pentru utilizarea lor industrială, sprijinind inovarea prin proiecte demonstrative și dezvoltând standardele europene și internaționale (2012).*

8.4. Redinamizarea competitivității Uniunii Europene prin intermediul lanțului valoric

UE trebuie să acorde o atenție mai mare lanțului valoric al procesului de fabricație. Precum s-a indicat în cele de mai sus, industria depinde din ce în ce mai mult de aportul de materii prime și de bunuri intermediare și este, de asemenea, dependentă în mod crucial de sectorul serviciilor pentru întreprinderi, care generează o valoare adăugată și contribuie la concepția și la comercializarea de noi bunuri și servicii. Această nouă perspectivă necesită o abordare diferită de politică industrială, care ține seama tot mai mult de interdependențe.

Industria chimică oferă un bun exemplu al noii abordări necesare. În ciuda crizei economice, **industria chimică** rămâne deosebit de competitivă și constituie unul dintre motoarele industriei manufacturiere din UE. Având o cotă de 24 % pe piața mondială, ea ocupă un loc de frunte pe plan internațional, dar este confruntată cu o concurență crescândă din partea Chinei, Indiei și a Orientului Mijlociu. În calitate de industrie producătoare de bunuri intermediare, sectorul deține un potențial enorm de ameliorare atât a competitivității cât și a performanțelor de mediu ale altor industrii situate în aval, datorită inovării în domeniul substanțelor și al materialelor. Grupul la nivel înalt pentru produse chimice a evidențiat un anumit număr de contribuții potențiale ale sectorului la soluționarea problemelor societale critice cu care se confruntă UE, cum sunt utilizarea sporită de materiale regenerabile, sporirea eficienței energetice, reducerea consumului de apă, etc...

Întregul lanț de aprovizionare alimentară european a intrat într-o perioadă de ajustare, ca rezultat al evoluției preferințelor consumatorilor, al penuriei resurselor, al factorilor

demografici, sanitari și de mediu și al preocupărilor consumatorilor cu privire la siguranța alimentară, la sănătate și la prețuri. **Industria agroalimentară din UE** este deosebit de competitivă și reprezintă 2 % din PIB-ul european și 13,5 % din totalul locurilor de muncă din industria manufacturieră. Cu toate acestea, ea are nevoie să remedieze aceste aspecte, precum și dezechilibrele din raportul de forțe dintre producătorii și vânzătorii cu amănuntul din sectorul agroalimentar, precum și să amelioreze eficiența structurilor de aprovizionare și să faciliteze restructurarea acestora.

Industria europeană a **textilelor, îmbrăcăminte și a pielăriei a suferit modificări structurale** de peste 20 de ani încoace. Evoluțiile tehnologice, combinate cu tradiția solidă în materie de concepție și de calitate, și-au făcut intrarea pe piețele destinate publicului larg, extinzându-se în afara sectorului, precum îmbrăcăminte pentru sporturi în aer liber; produsele de lux sau încălțăminte. Drept rezultat, personalizarea produselor de larg consum este din ce în ce mai curentă, oferind perspective comerciale noi industriei manufacturiere europene. Produsele specializate cu valoare adăugată mare reprezintă deja o parte considerabilă din activitățile sectorului, o parte crescândă a producției și a valorii adăugate create servind pentru a furniza soluții individualizate unor alte sectoare cum sunt îngrijirea sănătății, ingineria civilă sau industria aerospațială. Acest rezultat a fost posibil datorită eforturilor considerabile în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării care au consolidat volumul de cunoștințe și sustenabilitatea sectorului. Este esențial să se promoveze noi concepte de afaceri și tehnologii de fabricație conexe orientate către elaborarea de produse viabile, concepute în funcție de necesitățile utilizatorilor, în sectorul textilelor și îmbrăcăminte, precum și pe alte piețe mari pentru consumatori.

Industriile creative și culturale, în special, sunt motoare importante ale inovării economice și sociale în alte sectoare. Design-ul, arhitectura și publicitatea joacă un rol important în sprijinirea investițiilor, de exemplu în domeniul construcțiilor, al noilor tehnologii pentru marele public, al soluțiilor ecologice sau al economiei digitale. La fel, serviciile în domeniul mobilității și al logisticii sunt din ce în ce mai importante pentru sprijinirea lanțului valoric și a producției în condiții de timp minime. O colaborare mai strânsă între aceste industrii și factorii decizionali la nivelul UE, al statelor membre, regional și local va favoriza contribuția acestora la economie în ansamblu.

Comisia:

- *va urmări lucrările Grupului la nivel înalt privind competitivitatea industriei chimice, îndeosebi în ceea ce privește contribuția potențială a grupului la oferirea de soluții pentru provocările societale critice prin intermediul parteneriatelor pentru inovare;*
- *va utiliza Forumul la nivel înalt privind industria alimentară pentru a asigura o mai bună funcționare a lanțului de aprovizionare alimentară;*
- *va propune inițiative strategice ca urmare a Cărții verzi privind valorificarea potențialului industriilor culturale și creative, inclusiv o comunicare privind aspecte-cheie ale competitivității industriei modei, lansarea unei Alianțe europene a industriilor creative și o Alianță europeană a serviciilor mobile și de mobilitate, cu scopul de a reuni factorii decizionali și reprezentanții industriilor (2011).*

8.5. Abordarea preocupărilor ramurilor industriale mari consumatoare de energie

Europa are, de asemenea, nevoie de a-și ameliora competitivitatea internațională, fiind capabilă să accelereze procesul de **tranziție către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și eficiente în privința utilizării resurselor** în sectoarele mari consumatoare de energie cum sunt cel al oțelului, al metalelor neferoase, al hârtiei și în industria chimică. Aceasta se va efectua în coordonare cu viitoarea inițiativă emblematică cu privire la „eficiența în materie de resurse” și planul SET. Pentru industriile mari consumatoare de energie, investițiile în favoarea unei producții cu emisii scăzute de carbon sunt un mijloc eficace de a-și spori competitivitatea și de a fi mai puțin dependente de viitoarele prețuri ale energiei.

Industriile mari consumatoare de energie reprezintă o parte importantă din lanțul valoric al industriei manufacturiere europene și se numără printre liderii mondiali în materie de eficacitate energetică. Ele sunt o parte integrantă din lanțul valoric industrial și produc o bună parte din produsele industriale cu efect de reducere a CO₂. Prin urmare, industriile mari consumatoare de energie trebuie să dispună de condiții pentru o producție competitivă în Europa, în viitor. Aceasta înseamnă că riscul de „relocalizare a emisiilor de dioxid de carbon” existent pentru industriile mari consumatoare de energie trebuie să fie luat în considerare, mai ales în cadrul posibilelor impacturi indirecte ale creșterii prețurilor electricității legate de comercializarea certificatelor de emisii.

Noi **tehnologii și tehnici de producție cu emisii scăzute de dioxid de carbon** pentru industriile de transformare a materiilor prime mari consumatoare de energie sunt în curs de elaborare în cadrul platformelor tehnologice și al inițiativelor privind piețe-pilot. Condiții-cadru adecvate și dezvoltarea colaborării între sectorul public și cel privat sunt, totuși, necesare pentru asigurarea diseminării și comercializării în timp util a acestor inovații în sectoarele mari consumatoare de energie.

Comisia:

- va prezenta adaptări ale regulilor referitoare la ajutorul de stat care vor permite compensarea adecvată a costurilor indirect create de sistemul de tranzacționare a certificatelor de emisii, de exemplu, cele transferate consumatorilor prin intermediul prețului electricității, asigurând, în același timp, condiții de concurență echitabile pe piața unică și realizarea obiectivelor Uniunii cu privire la angajamentele internaționale în materie de reducere a emisiilor;*
- va prezenta un plan sustenabil pentru o industrie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, în vederea coordonării condițiilor-cadru, a acțiunilor de finanțare, a colectării de date și a altor activități desfășurate de către UE și statele membre pentru a favoriza dezvoltarea și adoptarea tehnologiilor cu emisii scăzute de dioxid de carbon, în coordonare cu planul SET (începând din 2011);
- va examina, în contextul discuției cu privire la viitoarele parteneriate de cercetare public-privat, o inițiativă pentru reducerea emisiilor de dioxid de carbon în industriile mari consumatoare de energie, reunind platformele tehnologice relevante, Uniunea Europeană și statele membre, în vederea definirii unor strategii de CD, de finanțare și de diseminare adecvate unei producții cu emisii scăzute de dioxid de carbon;
- va promova, în parteneriat cu statele membre și cu industria, proiecte demonstrative și adoptarea de tehnologii de producție cu emisii ultra-scazute de dioxid de carbon, inclusiv

captarea și stocarea dioxidului de carbon industrial, evitând, totodată, denaturarea concurenței (2011-16);

- va continua să exploreze, în cadrul strategiei Europa 2020, posibilitățile de introducere a noilor mecanisme de stimulare a inovării legate de piața dioxidului de carbon, îndeosebi pentru întreprinderile cele mai rapide.

8.6 O abordare sectorială intensificată

În plus, Comisia va consulta în 2011 părțile interesate cu privire la cea mai bună modalitate de utilizare și consolidare a dimensiunii industriale a inițiativelor tehnologice comune și a parteneriatelor europene pentru inovare, după cum s-a anunțat în inițiativa Uniunea inovației, precum și cu privire la prioritățile în această privință.

9. CONCLUZII: O NOUĂ GUVERNANȚĂ A UE ÎN DOMENIUL POLITICII INDUSTRIALE

În timp ce criza economică și financiară a deplasat atenția politicilor de competitivitate industrială către măsurile de salvare și de redresare pe termen scurt, pe viitor, atenția factorilor decizionali va trebui să se concentreze pe provocările structurale cu efect pe termen lung, îndeosebi pe menținerea competitivității la nivel mondial, schimbările climatice, energia, îmbătrânirea populației, competențele și cunoștințele. În contextul consolidării fiscale actuale, strategiile privind competitivitatea nu pot să se bazeze pe programe de cheltuieli importante, ci vor trebui să abordeze mai degrabă reforme structurale în domenii precum ameliorarea mediului de afaceri, modernizarea administrațiilor publice, ameliorarea capacității de inovare a întreprinderilor și creșterea eficienței energetice. În același timp, va fi, probabil, nevoie de măsuri de politici care să însoțească schimbările structurale în curs la nivel intrasectorial și intersectorial.

Punerea în aplicare a noii politici industriale necesită, de asemenea, o guvernare europeană mai eficace. Conceptele de sectoare naționale și de industrii naționale cu interacțiuni reduse cu celelalte sectoare sau cu restul lumii, devin tot mai puțin relevante. În prezent, este din ce în ce mai important să se identifice interesele industriale europene strategice, iar **răspunsurile politicilor naționale necoordonate trebuie să cedeze locul răspunsurilor politicilor europene coordonate.**

Această guvernare europeană ameliorată și ambițioasă cuprinde două aspecte distincte:

- viziune globală și mai bine coordonată a elaborării politicilor la nivel european, implicând Comisia și instituțiile europene, în special Consiliul și Parlamentul European. Este esențial să se amelioreze coordonarea și interacțiunea diferitelor politici care afectează competitivitatea, în special „asigurarea caracterului competitiv” al noilor propuneri de politici;
- cooperare mai strânsă cu statele membre și o monitorizare a succesului și a performanțelor în materie de competitivitate ale politicilor la nivel european și național. Aceasta se poate baza de acum înainte pe noul articol 173 din TFUE introdus prin Tratatul de la Lisabona, referitor la politica industrială în cadrul strategiei Europa 2020 și al coordonării sporite a

politicilor economice, îndeosebi prin noul „Semestru european” care ar trebui, între altele, să contribuie la o mai bună concepție a programelor de reformă naționale¹².

Astfel, în cadrul strategiei Europa 2020, Comisia va raporta, cu regularitate asupra competitivității, politicilor industriale și performanțelor Europei și statelor membre.

Într-adevăr, având în vedere că multe dintre condițiile-cadru relevante pentru o industrie competitivă și sustenabilă se stabilesc la nivel de state membre, monitorizarea nu ar trebui să cuprindă numai performanțele în ceea ce privește competitivitatea, ci și politicile privind competitivitatea, inclusiv factori precum mediul de afaceri, sistemul de inovare, condițiile de concurență, infrastructura, eficiența administrației publice și progresele către eficiență energetică și de utilizare a resurselor. O primă analiză a politicilor și performanțelor statelor membre în materie de competitivitate demonstrează că sunt posibile îmbunătățiri la toate nivelurile. Această analiză va continua să fie perfecționată pentru a include o mai bună acoperire a sustenabilității industriale, mai ales în perspectiva viitoarei inițiative emblematice privind utilizarea eficientă a resurselor. La nivelul UE, cadrul politicilor format din strategia Europa 2020 și acțiunile ei emblematice și articolul 173 din TFUE privind politica industrială, oferă o gamă largă de mijloace de încurajare a statelor membre de a-și întări eforturile pentru obținerea unor astfel de ameliorări, contribuind astfel la o industrie și o economie europene mai competitive, iar Comisia le va utiliza pe deplin.

O revizuire a politicilor industriale și economice ale statelor membre ar putea duce la o **mai bună coordonare și utilizare comună a resurselor disponibile**, iar instrumentele juridice ar putea ameliora rentabilitatea financiară. Acest aspect este deosebit de important deoarece cu cât resursele sunt mai puține, cu atât cadrele strategice au devenit mai complexe și mai fragmentate în cursul ultimelor decenii.

Acest tip de monitorizare va fi pus în aplicare în cadrul Consiliului „Competitivitate” și al Parlamentului European și va fi dezvoltat prin evaluări *inter pares* și schimburi de bune practici. El este pe deplin coerent cu strategia Europa 2020.

Ea se va integra în **monitorizarea generală din cadrul strategiei Europa 2020**, dar se va focaliza în mod deosebit pe performanțele privind competitivitatea ale statelor membre și pe posibilitățile de învățare reciprocă. Aceasta ar trebui să contribuie, la rândul său, la ameliorarea politicilor naționale care fac obiectul unei monitorizări în cadrul programelor de reformă naționale¹³.

Următoarele domenii se pretează în mod deosebit la schimbul de cele mai bune practici: reducerea sarcinii administrative și evaluarea impacturilor asupra competitivității, a „verificărilor adecvării” și a principiului „a gândi mai întâi la scară mică” în legislația națională, politicile de facilitare a accesului la finanțare, tehnologiile generice esențiale, respectul efectiv al drepturilor de proprietate intelectuală, dezvoltarea strategiilor privind competențele în funcție de nevoile industriei și integrate procesului de concepție al politicilor industriale naționale, în special în privința unor sectoare specifice și implicarea părților interesate. O cooperare mai strânsă poate fi creatoare de sinergii, de complementarități și de o mai bună utilizare a resurselor, în special în elaborarea și diseminarea tehnologiilor generice esențiale și a tehnologiilor ecologice, dar și în anumite domenii de competențe specifice în care cererea națională nu justifică, eventual, un program complet de studii. În sfârșit, dacă

¹² COM(2010) 250.

¹³ COM(2010) 250.

schimbul de cele mai bune practici și cooperarea sunt mai intense la nivelul acțiunilor individuale, evaluările *inter pares* sunt mai adecvate politicilor mai integrate și mai complexe.

Aceste acțiuni pot avea o geometrie variabilă, în funcție de nevoile și de situațiile de pe plan național. În următoarele luni, Comisia va discuta cu Consiliul și cu statele membre cu privire la principiile și modalitățile conform cărora acestea ar trebui să fie organizate precum și la sfera de cuprindere și ordinea priorităților lor. Mai mult, Comisia va monitoriza și va raporta anual cu privire la politicile statelor membre în materie de competitivitate și de strategie industrială. Aceasta va include aspectele industriale ale altor politici care servesc obiective mai generale precum educația, cercetarea, protecția mediului sau lupta împotriva schimbărilor climatice. Se va acorda o atenție deosebită evoluțiilor referitoare la schimburile de cele mai bune practici și acțiunilor de cooperare. Strategia Europa 2020 este, de asemenea, importantă pentru programul de reformă al țărilor candidate la extindere. Țările candidate și potențial candidate trebuie, prin urmare, să se angajeze, de asemenea, să atingă obiectivele propuse de noua politică industrială integrată.

Aplicarea acestei noi abordări a politicii industriale ar trebui să ajute întreprinderile și investitorii să se angajeze într-o producție industrială rentabilă, sustenabilă și creatoare de locuri de muncă în Europa și să amelioreze competitivitatea internațională în termeni de productivitate și de costuri. Industria din UE ar beneficia, astfel, de piața mondială în creștere rapidă pe care o oferă globalizarea. Cu alte cuvinte, Europa ar asista, în următorul deceniu, la o creștere a producției industriale, a ocupării forței de muncă și a veniturilor și, în paralel, la o scădere considerabilă a amprentei resurselor și emisiilor de dioxid de carbon din industrie.

Prin urmare, următorii indicatori de succes vor fi urmăriți îndeaproape:

- ameliorarea competitivității internaționale, comparând evoluția productivității și a costurilor în UE cu cele observate în economiile concurente;
- numărul de noi locuri de muncă creat în industrie și în sectorul serviciilor pentru întreprinderi, acordându-se o atenție deosebită numărului de locuri de muncă creat în IMM-uri;
- rata de creștere a producției manufacturiere, în special producția din industriile ecologice;
- cota sectoarelor manufacturiere cu tehnologie medie și înaltă din totalul valorii adăugate manufacturiere și al ocupării forței de muncă.

În temeiul articolului 173 din TFUE, Comisia:

- *va desfășura acțiunile descrise în prezenta comunicare cu scopul de a consolida cadrul strategic european al politicii industriale, în strânsă colaborare cu Consiliul și cu Parlamentul European;*
- *va adresa Consiliului și Parlamentului European un raport anual privind competitivitatea industriei, precum și politicile și performanțele conexe din UE și din statele membre;*
- *va iniția evaluări inter pares și schimburi de cele mai bune practici cu statele membre pentru a ameliora cooperarea cu privire la politicile industriale din întreaga Uniune Europeană.*

Statele membre sunt invitate:

- *să coopereze și, după caz, să coordoneze politicile lor industriale;*
- *să efectueze evaluări inter pares și schimburi de cele mai bune practici.*
-